

DARBININKAS

Vol. LXXXIII, Nr. 34
Rugsėjis - September 4, 1998 Penktadienis-Friday

PERIODICALS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kaina
\$ 1.00

LIETUVOJE ir apie LIETUVĄ

- Vyriausybės nutarimu steigama viešoji įstaiga - Vertimo, dokumentacijos ir informacijos centras. Jo tikslai - versiti Europos Sąjungos teisės aktus į lietuvių kalbą ir tvirtinti vertimo autentiškumą, kaupti ir tvarkyti ES teisės aktus bei kitus oficialius dokumentus, ap rūpinti jais valstybės institucijas bei dalyvauti rengiant informaciją apie Lietuvos integraciją į ES.

- Didžiausios Lietuvos durpių eksporto bendrovės "Rekyva" 28,73% akcijų įsigijo Danijos kompanija "Bistrup Plan-teskole Aps". Gautos lėšos bus investuojamos įrengimams ir technologijoms atnaujinti. "Rekyva" į Europos šalis eksportuoja apie 94 procentus produkcijos. Tarp stambiausių užsakovų - Italijos, Graikijos ir Izraelio firmos.

- Pirmą kartą viso pasaulio džiazu gerbėjai turi galimybę susipažinti su išsamią esamų ir buvusių Lietuvos džiazu muzikantų diskografija, pradedant pirmaisiais 1968-69 metų Olego Molokojedovo kvinteto bei Viačeslavo Ganelino trio įrašais ir baigiant naujausiais šių metų kompaktiniais diskais. Ši informacija paskelbta festivalio "Vilnius Jazz" "Interneto" puslapiuose adresu: www.vilniusjazz.lt

- Vienintelė Lietuvoje šaldytuvų gaminanti "Snaigės" bendrovė šiemet per pirmuosius septynis mėnesius realizavo savo produkcijos už 103,3 milijono litų - beveik trečdaliu daugiau negu pernai per tą patį laikotarpį. 85% savo produkcijos "Snaigė" eksportuoja - jos šaldytuvai keliauja į 22 užsienio šalis. Be Europos valstybių lietuviški šaldytuvai jau pasiekia ir Lotynų Ameriką.

- Šiaulių "Naujosios Rūtos" konditerijos įmonė jau turi savo filialą Soviete (buvusi Tilžė). Rugsėjo mėnesį šis filialas pateiks pirmą produkciją.

- Lietuvos mokslų akademijoje atidaryta paroda, skirta Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininko, Europos žmogaus teisių teismo teisėjo, akademiko Prano Kūrio 60 mečiui. Jubiliejinės išskilmės - tai ir savotiškas Prano Kūrio atsisveikinimas su kolegomis: nuo lapkričio 1-osios jis palieka Aukščiausiojo Teismo pirmininko postą ir išvyksta nuolat gyventi ir dirbti į Strasbūrą, nes yra antrai kadencijai perrinktas reformuoto Europos žmogaus teisių teismo teisėju.

- Lietuvos švietimo reformos iniciatorei ir kūrėjai, habilituotai socialinių mokslų daktarei Meilei Lukšienei rugpjūčio 20-ąją sukako 85 metai. Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino 5-ojo laipsnio ordinu apdovanotoji sukaustuvininkė yra paskelbusi daug mokslo straipsnių ir kitų publikacijų, jos plunksnai priklauso ir trys reikšmingos knygos - "Jono Biliūno kūryba", "Lietuvos švietimo istorijos bruožai XIX a. I pusė", "Demokratinė ugdymo mintis XVIII a. II pusėje - XIX a. I pusėje".

KAM NAUDA?

Algimantas Kabaila

JAV-jos dovanoja Lietuvai visą komplektą M14 šautuvų. Tai yra gerai išbandytas, Amerikoje populiarus kariškas šautuvas, mieliai vartojamas tikslaus šaudymo konkursuose. Su optiniu taikikliu šis automatinis šautuvas vadinamas M21.

Manytumei, kad pasigirstų padėkos pareiškimai, juolab kad Krašto apsaugos ministerijos teigimu, šių šautuvų pakaitalas kainuotų Lietuvai, tad ir Lietuvos mokesčių mokėtojams apie 100,000,000 litų. Bet žiniasklaidoje staiga paplito visai kitokie pareiškimai. Tartum ta dovana kažkuo kenkia Lietuvai, tartum tie žmonės, kurie išrūpino tą dovana, būtų Lietuvai ne pasitarė, o padarę kažkokią žalą.

Prasidėjo propagandos ir dezinformacijos kampanija prieš šią dovana. Labai įdomus, nors sunkiai suprantamas reiškinys. Norint susivokti, kas gi čia vyksta, verta panagrinėti, kam iš tokios kampanijos galėtų būti kokia nors nauda. Bet prieš bandant tai nagrinėti, reikia paminėti, kokios yra kitos galimybės aprūpinti šautuvais Lietuvos kariuomenę.

Į akis krenta galimybė apsiginkluoti Kalašnikovo tipo šau-

tuvais. Betgi tai nėra be klūčių. Šitokio tipo šautuvai neatitinka NATO standartų, tad juos reikėtų perdirbti taip, kad tie šautuvai galėtų naudoti kitokią amuniciją, negu buvo naudojama Sovietų Sąjungoje. Toks šių šautuvų perdirbimas daromas Čekų Respublikoje - ten jiems įdedami nauji vamzdžiai, padaromi pakeitimai magazine, kad galėtų vartoti kito standarto amuniciją. Štai šiuos perdirbtus šautuvus kaip tik kažkas ir bando įpiršti pirkti Lietuvai.

Reikia tik paskaityti karinių šautuvų vystymosi epizodus, kad suprastum, kaip ilgai užtrunka, kad tokie ginklai pasidarytų patikimi. Politika irgi turi didelį vaidmenį ginklų pasirinkime, nes nuo naujų ginklų pasirinkimo priklauso ginklų pramonei duodami užsakymai. Didžiosios valstybės visad rūpinasi savosios ginklų pramonės gerbūviu. Teigiama, kad M14 buvo pakeistas M16 daugiau politiniais sumetimais, o ne dėl techninių reikalavimų. Nėra abejonės, kad daugumoje ginklų gamyklų būna klaidų ir tik po praktinių patirčių jos ištaisomos. Tad perdirbtais Kalašnikovo tipo šautuvais besąlygi-

kai pasitikėti išties būtų, švelniai tariant, neprotinga. Tad kodėl taip peršami šie neiškaus efektingumo ginklai, kurie Lietuvai kainuotų apie 100 mln. litų? Kas iš to galėtų turėti naudos?

Pirmiausiai, žinoma, pasipelnę Rusijos ginklų pramonė, nes pradinis produktas - Kalašnikovas - yra Rusijos gaminy.

Yra gerai žinoma, kad iš ginklų pirkimo ir pardavimo, ypač nelegalaus, ginklų pirkimui padaro didelių pelnus. Ne paslaptis, kad daug kur pasaulyje bujoja juodoji rinka ginklų prekyboje, apstu milijonierių, kurių milijonai atsirado prekiaujant ginklais perversmų ir sukilimų zonoje. Visą tą šešėlinę "pramonę" Lietuvoje yra įprasta vadinti "mafija", nors išties mafija yra Sicilijos kriminalinė organizacija, išplėtusi savo veiklą visame pasaulyje. Bet gi tos šešėlinės "pramonės" pavadinimas "mafija" yra gana vykęs, tad jis ta prasme čia ir naudojamas.

Tad jei mafija turi ryšius su Rusijos ginklų pramonininkais, atsisakius ginklų dovanos, greičiausiai tuo pasipelnę Rusijos mafija.

Kam dar galėtų būti naudos iš tokių ginklų užsakymų Čekijos respublikoje? Po sovietinės sistemos suirutės ir atsistačius Lietuvos nepriklausomai valstybei, Krašto apsaugos ministerija įvairiais neoficialiais keliais

(nukelta į 2 psl.)

Lietuvos Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus susitikimo metu su JAV kongreso delegacija, atvykusia susipažinti su Lietuvos užsienio ir vidaus politika

G. Svitojaus (ELTA) nuotr.

RUSIJA VĖL LIKO BE MINISTRŲ KABINETO

Rusijos prezidentas Borisas Jelcinas rugpjūčio 23 d. netikėtai atleido iš pareigų ministrą pirmininką Sergejų Kirijenką ir visą vyriausybę. Laikiniai eiti premjero pareigas vėl paskirtas Viktoras Černomyrdinas. S.Kirijenkos vadovaujama vyriausybė pastarosiomis savaitėmis nesėkmingai bandė įveikti didžiausią po Sovietų Sąjungos žlugimo ekonomikos krizę.

Į premjero postą 35 metų S.Kirijenka buvo paskirtas kovo mėnesį, kai B.Jelcinas atleido V.Černomyrdiną ir pareiškė, kad Rusijai reikia naujų idėjų bei jaunų vadovybės.

Opozicijos dominuojama Valstybės Dūma pritarė S.Kirijenkos kandidatūrai tik tuomet, kai prezidentas pagrasino paleisti Dūmą ir surengti pirmalaukius rinkimus.

S.Kirijenkos vyriausybė susidūrė su didžiulėmis proble-

mis, kurias iš dalies sukėlė naftos kainų kritimas pasaulio rinkose ir Azijos ekonomikos krizė.

V.Černomyrdinas anksčiau vadovavo valstybinei gamtinių dujų monopolijai "Gazprom". Atleistas iš premjero posto jis daugiausia dėmesio skyrė 2000 metams įvyksiančių Rusijos prezidento rinkimų kampanijai pasirengti. V.Černomyrdinas ketina rungtis dėl prezidento posto.

Pasak politikos apžvalgininkų, V.Černomyrdinui būtų sunku tikėtis pergalės per prezidento rinkimus, tačiau jis galėtų tikėtis dalies stambiųjų verslininkų ir bankininkų paramos.

B.Jelcino sprendimas buvo paskelbtas visiškai netikėtai. Iš dalies tą galima sieti su tuo, kad vyriausybė pripažino nesugebėjusi išsaugoti nacionalinės valiutos - rublio - vertės. Rugpjū-

čio 23 d. vyriausybė priėmė sprendimus, kuriais iš esmės buvo devaluotas rublis bei išaldytas skolų pagal valstybės obligacijas rubliais grąžinimas.

AP, LR

STUDIJS BRANGSTA

Vilniaus universitetui beveik dvigubai padidinus kainas už studijas, šiemet už stomatologijos mokslus per metus teks mokėti 8125 litų. Už ekonomikos ir žurnalistikos studijas šiemetiniai pirmakursiai mokės beveik po 4000 litų. Pigiausios specialybės VU bus chemijos, matematikos, kur mokėtis už mokslą padidintas nuo 900 iki 1500 litų. Daugiau už mokslą turės mokėti ir vyresnių kursų

Rugpjūčio 23-iają Lietuvoje minima Juodojo Kaspino diena. Prezidentas Valdas Adamkus su žmona Alma prie Vilniaus Katedros

G. Svitojaus (ELTA) nuotr.

LIETUVA SUPRANTA GRIEŽTĄ JAV REAKCIJĄ

Lietuvos užsienio reikalų ministerija teigia suprantanti, kad Jungtinių Valstijų antpuoliai Afganistane ir Sudane yra "atsakas į jų piliečiams bei visai tarptautinei bendruomenei iškilią realią grėsmę". Rugpjūčio 21 d. paskelbtame diplomatijos žinybos pareiškime pažymima, kad Lietuva palaiko JAV veiksmus. "Lietuvos vadovo pozicija šiuo klausimu iš esmės sutampa su Užsienio reikalų ministerijos pareiškime išdėstyta nuomone", - sakė Prezidento Valdo Adamkaus atstovė spaudai Violeta Gaižauskaitė. V. Adamkus, kaip ir daugelio kitų pasaulio valstybių vadovai, gavo JAV Prezidento Bill Clinton pasirašytą

pranešimą, kuriame išdėstomi operacijos Afganistane ir Sudane motyvai. Pasak V. Gaižauskaitės, rugpjūčio 20 d. vėlai vakare Lietuvos vadovas stebėjo tarptautinių naujienų televizijos kanalų pateiktą viešą B. Clinton pasisakymą dėl veiksmų Afganistane ir Sudane. Kaip jau skelbta, rugpjūčio 20 d. JAV pajėgos bombardavo farmacijos įmonę Sudane ir šešis objektus Afganistane, kur, kaip manoma, teroristinius išpuolius rengė Saudo Arabijos milijonierius Osama bin Laden. Jis įtariamas organizavęs sprogdimus prie JAV ambasadų Kenijoje ir Nairobijoje.

ELTA

SU NATO PAREIGŲNŲ APTARTA GALIMYBĘ STEIGTI LIETUVOJE REGIONINĮ EKSTREMALIŲ SITUACIJŲ KOORDINAVIMO CENTRĄ

Seimo Nacionalinio saugumo komiteto pirmininkas Algirdas Katkus ir Lietuvoje viešintis NATO Civilinio pasirengimo ekstremalioms situacijoms planavimo direktorato štabo pareigūnas Evert Somer aptarė galimybę įsteigti Lietuvoje Ekstremalių situacijų regioninio koordinavimo centrą. Tokią iniciatyvą jau pernai buvo iškėlus Lietuva. A. Katkaus teigimu, NATO vadovybė teigiamai vertina šį pasiūlymą. Pasak jo, svečias domėjosi centro steigimo koncepcija. A. Katkaus nuomone, bendradarbiauti Lietuvoje įsteigime centre galėtų Baltijos valstybės, taip pat Vokietija, Lenkija, Švedija ir kitos. "Tai būtų NATO institucija, kurios steigėjos būtų jos darbe dalyvausiančios valstybės", - sakė A. Katkus. Ji veiktų, pasak jo, pritariant ir palaikant NATO.

Seimo Nacionalinio saugumo komiteto pirmininkas prognozuoja, kad jau kitais metais galėtų pajudėti tokio centro steigimo reikalai, jeigu tam oficialiai pritartų NATO taryba. A. Katkaus teigimu, su šalimis, kurias numatoma pakviesti bendradarbiauti centre, turės vykti derybos. Ekstremalių situacijų regioninio koordinavimo centras analizuotų įmanomas grėsmes, katastrofas, gaivalines nelaimes, prognozuotų jų padarinius, dirbtų profilaktinį darbą, įvairios šalys keistųsi nelaimių įveikimo patirtimi.

ELTA

PANASONIC

Prekyboje pasirodė pirmas didelės raiškos televizorius - tai kompanijos Panasonic pagamintas produktas, turintis 56 colių įstrižainę ir kainuojantis 5500-6000 dol. Didelės raiškos televizoriai turi 1080 eilutes, kai įprasti televizoriai tik 525.

InfoArt News Agency

DEMOGRAFIJA

Lietuvoje kas šeštas 1997 metais gimęs vaikas buvo nesantuokinis. Tai yra 2% daugiau nei 1996 metais. To priežastis galėtų būti ir santuokų mažėjimas: 1997 metais iš 1000 žmonių Lietuvoje tuokėsi 5.1, tuo tarpu 1996 metais - 5.5 žmogaus. Panašus santuokų skaičius - vidutiniškai 5 iš 1000 žmonių - yra visoje Europoje.

LR

Praneša JAV LB Vakarų apygardos Taryba

Senatorius Jessie Helms žada remti Lietuvos stojimą į NATO

JAV LB Tarybos narė ir Vakarų apygardos vicepirmininkė Angelė Nelsienė kreipėsi į Senato Užsienio reikalų komiteto pirmininką sen. Jessie Helms, ragindama jį remti NATO plėtrą ir Baltijos kraštų pastangas tapti narėmis. Savo laiško pabaigoje jis atsako, kad 1997 ir 1998 metais tuo klausimu turėjo aštuonias apklausas (hearings). Jo komitetas nustatė griežtas ribas arba "ugnies sienas", kad Rusija neturėtų jokio balso ar įtakos NATO sprendimuose. Rezoliucija (Užs. reik. k-te balsavus 16) taip pat užtikrina, kad Amerikos mokesčių mokėtojai nebus priversti padengti išlaidas, bet kad tai pasidalins visi NATO nariai(-ės). Kai visa tai bus užgarrantuota, "aš remsiu tolimesnę NATO plėtrą, įjungiant Centrinės ir Rytų Europos kraštus, tame tarpe Lietuvą", – sako senatorius Helms.

Kongresmenas John Shimkus pakviestas kalbėti Lietuvos Seime

Amerikos Baltų Laisvės Lyga praneša, kad Atstovų Rūmų "Baltic Caucus" (Baltų Komiteto) ko-pirmininkas kongresmenas John Shimkus (respublikonas iš Illinois) yra pakviestas Lietuvos Respublikos Seimo pirmininko prof. V. Landsbergio atvykti į Lietuvą ir kalbėti Seimo sesijos atidaryme 1998 m. rugsėjo 10 d. Vilniuje.

Tokio pobūdžio pakvietimas nėra eilinis įvykis, nes paprastai kalbėti Seimo sesijos atidaryme yra suteikiama galimybė tikrai valstybių galvoms – vadovams, tačiau kongr. Shimkui padaryta išimtis. Jis su entuziaz-

mu sutiko šią žinią ir pradėjo pasirengimo eigą, perduodamas pakvietimą Atstovų Rūmų pirmininkui Newt Gingrich ir daugumos vadovybei. Kviečiamas atvykti ir kitas ko-pirm. Dennis Kucinich ir kiti Baltic Caucus nariai.

Baltic Caucus (Baltų Komiteta) JAV Atstovų Rūmuose suorganizavo Angelė Nelsienė, A.B.L.L. pavedimu, o būdama šią vasarą Lietuvoje susitiko su Lietuvos Respublikos vyriausybės nariais, taip pat su Užsienio reikalų ministru Algirdu Saudargu, Seimo pirmininku V. Landsbergiu ir prezidentu Valdu Adamkum ir juos informavo apie minėtąjį Baltic Caucus, jo veiklą ir planus bei suorganizavo šį pakvietimą.

Jie visi teigė, kad šis komitetas bus didelė pagalba Lietuvai, ypač siekiant narystės NATO, ir ragino visus lietuvius kreiptis į savo Kongreso atstovą(-ę), kad šie taptų "Baltic Caucus" nariais.

Naujas Lietuvos užsienio reikalų ministerijos leidinys

Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos naujo leidinio "The Lithuanian Foreign Relations Review" pristatymas įvyko š. m. liepos mėnesį Vilniuje, "Vagos" leidykloje. Su leidinių kviestus svečius, kurių buvo gal apie dvylika ar dvidešimt, supažindino jo redaktorius dr. Vytautas Žalys, o apie jo svarbą Lietuvos užsienio politikai kalbėjo Užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas.

Angelė Nelsienė, Liet. Bendruomenės Tarybos narė ir L.B. Vakarų apygardos vicepirm. visuomeniniam reikalams, buvo viena pakviestųjų dalyvių ir jai

įteiktas autografuotas žurnalo numeris. Daugiau jų gauti nepavyko, nes visi išsiuntinėti užsienio diplomatomis ir rinktiniam politologams bei kt.

Pirmajame numeryje rašo buvęs Amerikos ambasadorius Lietuvai James Swihart, dr. Paul Goble ir kt.

Nauja rezoliucija JAV Atstovų Rūmuose

Amerikos Baltų Laisvės Lygos pavedimu Angelės Nelsienės JAV Kongrese suorganizuoti Baltic Caucus (Baltų Komiteto) ko-pirmininkai kongresmenai John Shimkus (R-IL) ir Dennis Kucinich (D-OH), tos organizacijos (ABLL) pastangomis 1998 m. rugpjūčio 4 d. Atstovų Rūmuose pateikė naują rezoliuciją – HCR 320 (House Concurrent Resolution #320) "Paremiant Baltijos valstybių - Estijos, Latvijos ir Lietuvos - žmonių ir pasmerkiant 1939 m. rugpjūčio mėnesio 23 d. Nacių-sovietų nepuolimo paklą" (sandomi).

Rezoliucijoje primenama Baltijos valstybių istorija nuo jų nepriklausomybių 1918-tais metais paskelbimo iki invazijos po Nacių-sovietų sandorio (pakto). Rezoliucijoje pakartojama Amerikos nepripažinimo politika, kuria remiantis "niekada, nė vieno karto nebuvo prielaidos, kad jos būtų sovietų respublikos".

Rezoliucija giria Baltijos kraštų žmones už nepriklausomybės atstatymą taikiu būdu ir už jų sėkmę – pasiekimus per tuos aštuonerius metus nuo nepriklausomybės atstatymo, įskaitant pilną demokratiją, žymias ekonomines reformas, ginkluotą pajėgų civilinę kontrolę, grindžiamą vakarietiškais standartais.

Rusija raginama paskelbti tą Nacių-sovietų sandorį nelegaliu ir negaliojančiu bei skatinti Prezidentą ir Valstybės Sekretorę dirbti ta kryptimi ir bendradarbiauti su Rusija kol bus pasiektas tikslas. Yra remiama JAV-Baltijos kraštų chartija.

Amerikos Baltų Laisvės Lygos prezidentas Valdis Pavlovskis sako: "Aš džiaugiuosi, kad minint 59-ąsias metines nuo to laiko, kai Baltijos valstybės buvo pasmerktos penkiasdešimčiai metų sovietų vergijos, Amerikos Kongresas pasirinko prisiminti istorišką tiesą, kurios pasaulis niekada neturėtų užmiršti: Baltijos valstybės sėkmingai žengia pirmyn ekonomikos ir gynybos srityse. Jų demokratija ir gynyba yra žymiai pažengę, bet reikia prisiminti istoriją ir pakartoti bei pabrėžti savo stiprų įsitikinimą, kad valstybės turi turėti laisvę pasirinkti savo vietą vakarinėse institucijose, tokiose kaip NATO, EU ar WTO".

"Gaila, kad dar yra tokių, kurie nieko neišmoko iš Nacių-sovietų pakto: įtakos sferų Europoje sukūrimas ves tikrai į konfliktus. Turime žengti pirmyn prisimindami praeitį ir prisiekti niekada netoleruoti sukūrimo įtakos sferų ir žmonių spaudos dėl jų tautybės ar religinių įsitikinimų. Geriausias būdas užtikrinti Baltijos valstybes, kad joms niekada ateity nebus sutrukdoma siekti savo likimo, būtų, kad Rusija paskelbtų Nacių-sovietų paklą buvus nelegaliu. Tai sumažintų metus istoriško nepasitikėjimo ir pagrįstų kelią moderniai atečiai, kurioje santykiai būtų pagrįsti bendrais interesais.

Rusijos vyriausybė specifiskai neatšaukė (nepasmerkė) Nacių-sovietų pakto, kuris buvo pasirašytas nacių Vokietijos ir Stalino Sovietų Sąjungos įgaliojimų atstovų.

Nacių-sovietų pakto sukaktis sueina kaip tik tuo metu, kai Rusija grasina Latvijai griežtom ekonominėm sankcijom ir boikotu.

Pavlovskis teigia, kad "Rusija keršija Latvijai už jos proamerikietiską politiką ir norą tapti NATO nare. Dabar ne laikas Amerikos remiamai IMF aprūpinti Rusiją dar didesnėmis paskolomis".

"Rusijos blokada yra priešinga WTO prekiavimų principams, sutrukdė verslą visame Baltijos regione ir tuo efektyviai beveik sustabdo verslo ir bankininkystės operacijas".

Po įvykusio pokalbio su p. Pavlovskiu Amerikos Senato užsienio reikalų komiteto apklausos metu (liepos mėn.) apie Baltijos kraštus Amerikos Valstybės Sekretorės pavaduotojas Europos reikalams Marc Grossman išreiškė esant bendro intereso (su mumis) ieškoti būdų, kaip dirbti su Rusija, kiek tai liečia Nacių-sovietų paklą. Šiek tiek anksčiau Amerikos Baltų Laisvės Lyga parašė laišką National Security Advisor (patarėjui) Stephen Flanagan, skatinama (prašydama) prezidentinės proklamacijos Nacių-sovietų pakto sukakties proga ir pažadėti dirbti su Rusijos vyriausybe, kad pastaroji pasmerktų ir atsižadėtų šio nelegalaus, nemoralaus pakto.

Amerikos Atstovų Rūmų sesija baigėsi šių metų rugpjūčio viduryje.

-0-

Skubiai kreipkitės į savo kongresmeną, kad jis (ji) taptų HCR 320 rėmėju (co-sponsor). Galima skambinti tiesiai į Washington, tel. (202) 224-3121, pasakę atstovo pavardę, būsite sujungti su jo įstaiga. Jeigu reikia pagalbos ar daugiau informacijos, kreipkitės į Angelę Nelsienę, tel.: (714) 526-3648, fax: (714) 680-3269, e-mail: nelsas@worldnet.att.net

KAM NAUDA?

(atkelta iš 1 psl.)

telkė ginklus. Tokie potencialūs ginklų tiekėjai, kaip JAV-jos, nesiteikė net ir už gerus pinigų pardavinėti savo ginklų. Ginklų pirkimas vyko per Krašto apsaugos ministeriją, kuriai vadovavo krašto apsaugos ministras Audrius Butkevičius. Iš toli stebint, buvo sunku suvokti, kaip tas ginklų gavimas vyko ir kodėl kartais buvo atsisakoma dovanai ar veik dovanai duodamos paramos iš vakarų. Kažkas panašaus įvyko su karo laivais, kurie, regis, eventualiai atiteko Latvijai. Viešumoje niekas nežino, ar kas iš tų ginklų pasipelnė ir, jei pasipelnė, tai kiek.

Verta prisiminti, kad buvęs krašto apsaugos ministras Butkevičius buvo sugautas su pluoštu jam perduotų sužymėtų pinigų, kurie, jo teigimu, buvo "paskola". Jis sėdi Lukiškėse ir iki šiol neaišku ar jis turėjo ryšių su mafija ir, jei turėjo, tai

kiek.

Jeigu Lietuvoje veikianti mafija dalyvavo ginklų pirkime, tai jai būtų svarbu, kad ginklai būtų ir toliau perkami. Iš dovanos – jokios galimybės pasipelninti.

Iš to sąrašo galinčių turėti naudos iš ginklų pirkimo, o ne dovanos, galima suvokti, kad naudinga sukritikuoti tuos M14 automatinius šautuvus.

Yra dar viena dimensija visoje šioje istorijoje. Lietuvai ginklų dovaną JAV-jos! Baisu. Jei Rusija dar neprotestuoja, tai, be abejo, protestuos. Juk tokioje dovanoje galima įžiūrėti tam tikrą paramą Lietuvos siekiui įstoti į NATO.

Skaitytojas gali pats pasvarstyti, kas daugiausiai gali būti suinteresuotas, kad Lietuva tas dovanas negautų, kam iš to galėtų būti daugiausia naudos. Viena betgi aišku, kad tą dovaną praradus nukentėtų Lietuva. Tiksliau tariant, Lietuvos piliečiai, mokesčių mokėtojai.

NEW JERSEY NEW JERSEY NEW JERSEY NEW JERSEY
SENTRY REALTY, INC. 33 E. Railroad Ave., Jamesburg, NJ 08831. Tel.: (732) 521-1611. FAX 732-521-0034. Jei norite pirkti namą, žemės plotą, komercinį pastatą ar nuomoti namą puikioje Centrinėje New Jersey dalyje, maloniai kviečiame kreiptis į NJ Licensed Real Estate agentę ZINE-RĄ A. MACYS (kalba lietuviškai). Namų tel.: (732) 521-5556 arba (732) 521-1916. Centrinė New Jersey dalis yra puiki vieta gyventi tiek jaunoms šeimoms, tiek pensininkams. Geros mokyklos. Patogus susisiekimas su prekybos centrais ir darbiais. Gerai žinomos pensininkų namų bendruomenės.

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekiliojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2628.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose, kurie liečia testamentą paruošimą ir jo vykdymą, o taip pat nekiliojamo turto pirkimą ar pardavimą bei įvairius reikalus, susijusius su mokesčių (tax) mokėjimu. Advokatas dirba Connecticut valstijoje ir kalba lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. E-mail: sigecycle@aol.com Tel.: 860 651-0261. Fax 860 651-8376.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujojoje vietoje - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esatė ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA ir jos spaudą paremkime dabar: pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-

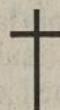
per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642

Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAS KAPINES
NEW YORK, NEW JERSEY
IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ISTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

**Fasolino
MEMORIALS**

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE,
QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282; 326-3150
- TAI MŪSŲ VIENINTĖ VIEŲA -
- GAUSI PARODŲ SALE -

**KVEČAS
JONAS
1933+1976**

Scenos veikalo konkursas

Prisimindami ir pagerbdami ilgametį Los Angeles Dramos sambūrio valdybos pirmininką aktorių Vinčą Dovydaitytį, daugelį savo gyvenimo metų paaukojusį, kad gražus lietuviškas žodis nuolat skambėtų Los Angeles scenoje, jo vardu skelbiame penktąjį Dramos sambūrio konkursą.

Kviečiame Lietuvos ir išeivijos rašytojus gausiai dalyvauti ir praturtinti lietuvių teatrą naujų veiklų derliumi. Dviem konkursu vertinimo komisijos išrinktiems laimėtojams skiriamos 1500 ir 1000 dolerių premijos.

Konkurso sąlygos

Veikalas (drama, tragedija, komedija ir t. t.) turi būti:

1. naujas ir niekur neskelbtas;
2. atspausdintas mašinėle;

3. *trukmė ne ilgesnė kaip dvi valandos;*

4. *veikėjų skaičius ne didesnis kaip šeši ar septyni (pageidautina vyrų ir moterų vaidmenų pusiausvyrą);*

5. *paprastos, patogios gestrolėms dekoracijos.*

Veikalas pasirašomas slapvardžiu, o siunčiant kartu įdedamas atskiras užklijuotas vokas, kuriame nurodyta autoriaus pavardė, adresas ir telefonas.

Veikalus prašome siųsti iki 1998 m. gruodžio 1 d. adresu: **Aloyzas Pečiulis (LADS) 653 Pier Avenue Santa Monica, CA 90405**

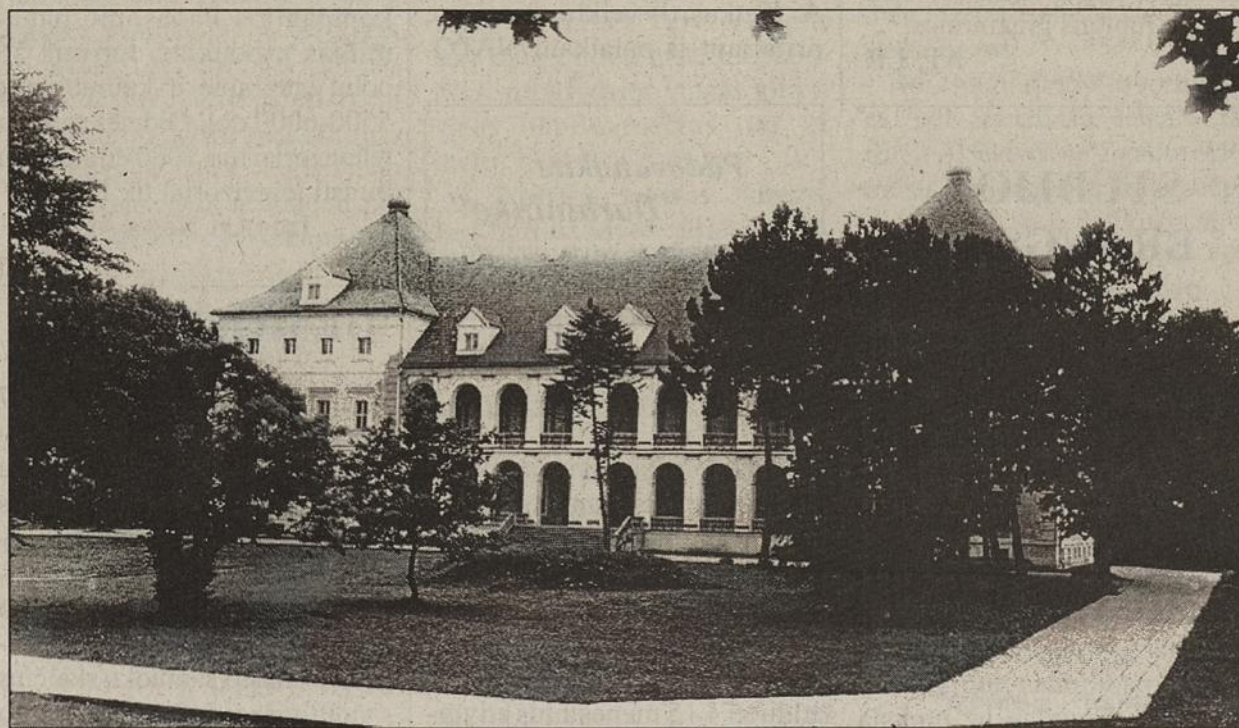
Premijuotų veiklų autoriai suteikia Los Angeles Dramos sambūriui išskirtinę teisę trejus metus veiklą statyti Sambūrio pasirinktu laiku ir pasirinktose vietose.

LADS valdyba

Komunistų pagrindinė veikla

Kalėjime sėdintis promaskvietiškos Lietuvos kompartijos vadovas savo interviu Rusijos laikraščiui "Pravda" teigė, kad Lietuvoje pagrindžio sąlygomis tebeveikia komunistų partija. Lietuvos saugumo pareigūnas tvirtina, kad jiems puikiai žinoma Lietuvos komunistų pagrindinė veikla. "Susirenka kartkartėmis grupelė senukų, pacituoja Marxą, padūšauja su nostalgija, kaip jie kadaise vieninteliai valgydavę rūkytą dešrą, ir išsiskirsto". Tebeleidžiama ir "Tiesa". Ji maketuojama ir spausdinama Minske, tada atvežama į Vilnių ir čia dauginimo aparatu padauginama. Komunistų partijos veikla Lietuvoje uždrausta 1991 metais.

LR

Atrestauruota senoji Biržų pilis

A. Balbieriaus nuotr.

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207.— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —
Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožiūra

Šilinių sulaukus

Rugsėjo 8-ąją švenčiame Marijos gimimo dieną. Tai išskili bažnytinė šventė, kurią itin pakiliai imta švęsti po to, kai 1608 m. Šiluvoje Marija apsiereiškė piemenėliams. Beje, tą pačią dieną, tik kitais metais Vytautas buvo pasirinkęs savo karūnacijai – ta diena turėjo ženklinti jo karalystės gimimą. Tačiau, kaip žinoma, visų laukiamą šventę sudrumstė lenkai, pakeliui atėmę popiežiaus siųstą karūną.

Tačiau grįžkime prie Šilinių ištakų, prisiminkime, kaip klostėsi gyvenimas Lietuvoje.

Krikščionybė plito labai palengva – stigo lietuviškai kalbančių kunigų, trūko bažnyčių. Kaip yra rašęs Dr. Kornelijus Bučmys, OFM, “krikščionybė buvo tik lyg kokia skraistė, kuri vos vos uždengė Lietuvą”. Tačiau to pakako, kad Vakarai sužinotų – Lietuva jau krikščioniškas kraštas. Visgi senųjų tikėjimų papročiai dar ilgai buvo gajūs: 15-ame amžiuje lietuviai dar tebegarbino šventus medžius, meldėsi ugniai, pagal žalčių judesius sprendė apie ūkio darbus ir numatomą orą. Šešioliktame amžiuje lietuvių tautą sukrėtė protestantizmas, kurį įtvirtinti norėjo didikai, troškę jį panaudoti savo politinei įtakai plėsti. Gal ir būtų jiems pavykę taip, kaip pavyko Žemaitijoje ir kai kur Aukštaitijoje, jei ne iš kunigaikščių šeimos kilęs žemaičių vyskupas Merkelis Giedraitis.

Jis gimė apie 1536-uosius ir mirė 1609-aisiais Varnuose. Studijavo protestantiškuose universitetuose, gerai pažino jų kultūrą. Išventintas į Medininkų arba Žemaičių vyskupas per 1576-ųjų Velykas Vilniuje, tais pačiais metais su keliais lietuviškai mokančiais kunigais pervažiavo į suvargusią savo vyskupiją, kurioje tebuvo likę vos apie 20 kunigų.

Naujasis vyskupas, pats tvirtai mokėdamas lietuviškai, itin rūpinosi, kad kuo daugiau kunigų išmoktų lietuvių kalbos, pats mokė klierikus, savo lėšomis siuntė į kitas mokyklas, kūrė vienuolynus. Skatino Lietuvoje statyti kryžius, pats važiavo jų šventinti. Keliaudamas po vyskupiją ir diegdamas tikėjimą, gebėjo daugelį protestantizman palinkusių šeimų atversti į katalikybę. Tuo būdu jis ne tik sutramdė protestantizmo plėtimąsi, bet ir visiškai išstūmė jį iš Lietuvos, tuomsyk pelnydamas antrojo Lietuvos krikščionijos vardą. Vyskupas rūpinosi ir knygų leidyba. Jo lėšomis 1599 m. buvo išspausdinta garsioji kanauninko Mikalojaus Daukšos pamokslų knyga “Postilė”.

Vyskupas Merkelis Giedraitis sustiprino lietuvių tautos katalikų tikėjimą, jį išpuoselėjo, parengdamas Lietuvą tikrajam krikščioniškam gyvenimui. O jam gyvam dar besant 1608-aisiais įvykęs Marijos apsiereikšimas Šiluvoje dar labiau sutvirtino katalikybę Lietuvoje. Prabėgus maždaug 30-iai metų po Marijos apsiereikšimo Šiluvoje, Žemaičių Kalvarijoje buvo sukurti Kryžiaus keliai, atvežtas stebklus darantis Marijos paveikslas. Iš tų vietovių žmonės grįždavę dvasiškai apsilavę, didesni, giliau suvokę tikėjimo paslaptį. O Šilines nuo tų laikų imta sieti su Vytauto vainikavimu.

Žaliųjų judėjimą dar reikia sukurti

Prieš 10 metų, 1988-ųjų liepos pabaigoje - rugpjūčio pradžioje, per Lietuvą nuvilnijo pirmasis Ekologinio protesto žygis, pirmąsyk į daugelį šalies kampelių atnešęs laisvai plevėsuojančią trispalvę ir atgimimo idėjas. Tada pirmąsyk viešai ir plačiai buvo pareikšta, kad gimė Žaliųjų judėjimas, kurį vėliau oficialiai patvirtino tų pačių metų spalio 15 dieną Kėdainiuose įvykusi steigiamoji Žaliųjų sąjūdžio konferencija.

Apie dabartinę Lietuvos Žaliųjų judėjimo veiklą, būklę ir siekius LŽ judėjimo pirmininką, atnaujinto laikraščio "Žalioji Lietuva" redaktorių Rimantą Braziulį kalbina rašytojas Alis Balbierius.

A. Balbierius. *Pradėsiu nuo man naiviai skambančio klausimo, kuris, regis, visai neatrodo naivus šių dienų visuomenei. Kas dabar tie Žalieji, ką jie veikia nuo euforijos laikų smarkiai pasikeitusiame krašte? Juolab kad vis kas nors prasitaria: "Žalieji priskaldė malkų..."*

R. Braziulis. Manau, kad klausimas galėtų būti kiek kitoks - kokie tie Žalieji galėtų ar turėtų būti? Ką tie, kurie šiandien vadina save Žaliųjų judėjimo nariais, nori ir gali sukurti?

Kalbant apie "malkų skal-dymą", galima pasakyti, kad Sąjūdis dar daugiau tų malkų priskaldė. Išėjom iš Tarybų Sąjungos, netekom Maskvos finansavimo, neprisistatėm įvairiausių naujų "objektų"... Reikėjo likti Sąjungai, tai būtų pastatę hidroakumuliacinę elektrinę, naują AE ir t. t. Aš tos bangos, kuri kilo 1988-1989 metais, jau tada nelaikiau natūralia Žaliųjų banga. Manau, kad visuomeninę, ekologinę Žaliųjų organizaciją mes dar turime sukurti. Kokią ją susikursim, ar bus tam kūrime sąlygos - tai jau kitas klausimas. Vieni kalba, kad reikia tapti gamtosaugos profesionalais, nes piketai, akcijos jau nebereikalingi. Kiti, daugiau jaunimas, mano, kad įvairios protesto akcijos kaip tik labai reikalingos. Šie požiūriai kriztaliizuosis, o organizacija turi ateiti. Gal bus ne viena Žaliųjų organizacija, bet reikia ją intensyviai kurti, diskutuoti. Įvairiausio amžiaus, įvairiausių profesijų žmonės turėtų Žaliųjų judėjime rasti savo vietą.

A. B. Politikai, net ketvirtosios valdžios atstovai - žurnalistai dar vis primena, kad Žalieji neva yra padarę daug

klaidų. Kaip Tu pats galvoji - ar buvo padaryta tų klaidų ir kokios jos?

R. B. Šiuo klausimu visą laiką domiuosi pats. Pats dažnai šitaip klausiu įvairių žmonių. Taip klausiau ir buvusių Žaliųjų judėjimo koordinatorių - Artūro Abromavičiaus ir Zigmo Vaišvilos. Keisčiausia, kad nematau esminių klaidų, kuriomis mus bando kaltinti. Jeigu surinktume visus dokumentus apie naftos terminalą, hidroakumuliacinę ir AE elektrines, tai greit paaiškėtų, kad daugiau kaip 90% to, kuo mus kaltina, tėra juodas melas. Iš tiesų nepriskaldėm tiek daug malkų, kaip kai kas nori parodyti, taip pat ir nepakenkėm valstybei, kaip kai kas tuo dar tebėra įsitikinę.

Pavyzdžiui, apie hidroakumuliacinę elektrinę kai kurie energetikai patys yra man pripažinę, kad nežino kur "kišti" šį objektą ir kuriam galui jis toliau statomas. Kiekvienoj išsivysčiusioj, juo labiau besivystančioj šaly bet koks Žaliųjų gamtosauginis judėjimas iš tikrųjų daro kliūtis nevaržomai ekonomikos plėtrai. O tą ekonomiką lengviausia vystyti, kai neatsižvelgiama į gamtosaugos reikalavimus. Todėl suprantamas įvairių ekonominių jėgų ir grupių noras pažeminti tokius judėjimus kaip Žalieji, tam pasitelkiant ir melą.

A. B. *Vis dėlto tikėjimės, kad kada nors Lietuva iš tiesų "nusi-pelnys gyventi geriau" ir geriau gyvens. Bet ar tau nekyla tokia paprasta mintis, kad tas geresnis gyvenimas bus pasiektas tik sunaikintų gamtos turtų sąskaita, ką liudija visą žmonijos, ypač vadinamųjų išsivysčiusių šalių istorija? Paga-*

liau tos turtingos šalys, pavyzdžiui, JAV, pralobo ne tik savo šalies, bet ir kitų šalių gamtos sąskaita.

R. B. Pirmiausia abejoju, ar Lietuva taip praturtės kaip Amerikos valstijos. Teisingai sakai, kad jos pralobo kolonijų ir kitų šalių sąskaita, ir toliau sėkmingai turteja. Mes tų kolonijų neturėsime, savo turtą daug neturim, todėl bijau, kad galime patys tapti kolonija, pavyzdžiui, Europos Sąjungos ar Skandinavijos šalių. Net mūsų naftos grėžiniai yra išnuomoti užsienio šalims. O miškai? Tereikia tik šiek tiek "sušvelninti" miškų kirtimo ir išvežimo įstatymus, ir visi mūsų miškai išvažiuos į tas vadinamas civilizuotas, ekologiškai apsišvietusias šalis.

Realiai galvojant, abejoju, ar Lietuva kada nors pasieks Anglijos, Vokietijos ar Prancūzijos lygį. Galim kažkiek praturtėti, pavertę savo šalelę tranzitinių kelių, geležinkelių, svetimų

šalių šiukšlių deginimo fabriką, taršių technologijų poligonu. Žinau, kad svarstoma įvairių iškasenų, net geležies rūdos, kasimo galimybė Dzūkijos nacionaliniame parke. Kas tada liktų ir iš nacionalinio parko, ir iš Pietų Lietuvos?

A. B. Kokios, Tavo nuomone, šiandien yra pagrindinės ekologinės problemos?

R. B. Kai kurias paminėsiu... Pavyzdžiui, Ignalinos AE likimas, uždarymas ar naujos statyba, arba kur dėti radioaktyvias atliekas, kurios jau yra ir čia liks? Tegul niekas neapsimeta, kad Būtingės naftos terminalas - be ekologijos problemų. Toks terminalas atviroje jūroje visada kels pavojų tiek jūrai, tiek aplinkai. Išlieka vandenvalos klausimai, pavyzdžiui, Kaune. Čia kaip vyko "nacionalinė" valymo įrenginių statyba, taip ji ir tebevyksta, o srutos teka tiesiai į Nemuną.

Viena iš didžiausių problemų - tai galimas kraštovaizdžio nuiokejimas. Labai rimta miškų

(nukelta į 4 psl.)

Vienas didžiausių Lietuvos gamtosaugininkų rūpesčių - Baltijos jūra

Valdas Adamkus

Likimo vardas - Lietuva 5

Paaškinau, kad dėl fronto linijos nebuvo kito pasitraukimo kelio – tik į Vokietijos Pietus, o dabar esą vykstu į Berlyną, iš kur, tikiuosi, drauge su lietuvių karinėmis formuotėmis vykti į Rytprūsius kovoti prieš bolševikus.

Žandarai manęs nesulaikė, bet, gerokai pavartę, pasiėmė gimnazisto pažymėjimą. Likau be asmens dokumentų, tik su padirbta lietuvių atstovybės pažyma.

Laimingai atvykau į Berlyną. Ten Lietuvos ambasados patalpose buvo įsikūrusi vokiečių pripažinta lietuvių atstovybė, vadinamoji Litauische Hilfstelle, kuri rūpinosi pabėgėliais. Joje dirbo Rapolas Skipitis, Vaclovas Sidzikauskas, kiti VLIK'o nariai. Man jie išrašė oficialų pabėgėlio dokumentą, kuris suteikdavo teisę į maisto korteles. Gavęs dar ir šiek tiek markių, nusipirkau bilietą į Karaliaučių. Iš ten nusigavau iki Įsručio, kur išgirdau, kad Žemaitijoje, kažkur ties Seda, buriasi lietuvių kariniai daliniai.

Perėjau Rytprūsių sieną su Lietuva ir šiaip taip, vis kieno nors pavežamas, nukeliau iki Kretingos. Tenai prisistačiau į vokiečių valdžios įstaigą. Pateikiau pabėgėlio iš sovietų jau užimto Kauno dokumentus ir, paaiškinęs, jo vykstu kariauti prieš bolševikus, gavau maisto davinį – duonos, dešros. Tačiau kad ir kiek klausinėčiau žmonių, neradau nieko, kas keliautų Sedos kryptimi. Pagaliau pasitaikė kažkoks malkomis kūrenamas sunkvežimis, važiuojantis į Telšius. Įsiprašiau, kad mane paimų. Persiropštes per bortą,

įsitaisiau viršuje ant lentų krovinio ir po kelių valandų atvykau į Telšius.

Šiame apskrities centre jau veikė lietuvių karinių dalinių komendantūra. Tenai radau kelis karininkus. Pasakiau jiems, kad noriu stoti į jų formuojamus pulkus. Man paaiškino, kad reikia keliauti į Seda, esančią už kokių trisdešimties kilometrų. Sužinojau, kuria kryptimi turiu eiti, ir patraukiau pėsčiomis. Pakeliui mane prisivijo ūkininkai, važiuojantys arkliais kinkytu vežimu. Taip vis truputį pavežamas tai vienu, tai kitų žmonių, per dieną nusigavau iki Sedos. Iš jų išgirdau, kad už miestelio stovi jau suformuotas Pirmasis pulkas, o pačioje Sedoje telkiamas Antrasis pulkas.

Atvykstu į štabą, pasisakau esąs Adamkavičius. Šią pavardę kariškiai gerai žinojo, nes mano dėdė buvo Lietuvos kariuomenės divizijos generolas, Kauno karinės apygardos vadas. Apskritai daug mano giminių turėjo karininkų laipsnius. Adamkavičiaus pavardę Sedoje man atvėrė visas duris. Išklausinėję, kaip atkeliavau iš Vokietijos, mane, palyginti nebloggerai pramokusių vokiečių kalbos, paskyrė vertėju į Antrojo pulko antrojo bataliono štabą, kurio viršininkas buvo leitenantas Mikužis.

Pulkas gavo iš vokiečių uniformų, tačiau ginklų lietuviams jie nelabai skubėjo duoti. Pagaliau buvo atgabenti kažkokie prancūziški šautuvai, bet turėjome tik jiems visiškai netinkančių vokiškų šovinių. Ėmiau nujausti, kad nieko doro iš formuojamų Lietuvos kariuomenės dalinių neišeis, nes naciai mumis nepasitiki.

Antrojo pulko vadas pulkininkas Kareiva ir jo pavaduotojas majoras Matas Naujokas nutarė pasiųsti mane į Pikelius, esančius netoli sienos su Latvija, pas generolą Eduardą Adamkavičių, tuo metu tenai gyvenusį savo dvare. Gavau užduotį įkaltėti dėdę atvykti į Seda ir imtis vadovauti kuriamiems lietuvių pulkams.

Man paskyrė motociklą su vairuotoju. Apžėgiau antrąją sėdynę ir nubirbėme Latvijos link. Su dėde buvome seniai nesimatę. Visą vakarą jam pasakojau, kaip keliavome į Vokietiją, kaip vėliau vie-

nas grįžau į Lietuvą ir įstojau į lietuvių karines formuotes. Dėdė išklaušė, kokią užduotį esu gavęs, ir sako: “Tai labai patriotiškos mintys, tačiau jums visiems reikia gerokai įkirsti rykščių”. Apstulbęs klausiu, kodėl jis taip mano. “Lietuvai reikia gyvų žmonių, o ne lavonų”, - atsakė generolas.

Jis ėmė man aiškinti, kad tai visiškai beviltiškas sumanymas karine jėga pasipriešinti artėjančiai sovietų armijai. “Jūs tik suguldysite savo jaunas galvas, kurios bus labai reikalingos Lietuvai, o rusų vis viena nesusitabdysite”, - tikino dėdė. Jis visai mėgino man įteigti, kad kuo greičiau sprukčiau iš tų kuriamų lietuvių pulkų.

Ginčijausi su ašaromis akyse. “Kažką reikia daryti. Negi leisime rusams ateiti net nesipriešindami?” – kalbėjau jam negalėdamas suprasti, kaip Lietuvos kariuomenės generolas gali taip galvoti. Galiausiai šaukdamas net išpyškinau jam pikta pamokslą: “Kaip jūs, generolai, gyvenę be jokių materialinių rūpesčių, dabar, kai kraštui reikia jūsų pagalbos, pamiršote priesaiką ir išduodate Lietuvą!”

Dėdė, žinoma, galėjo man net ir trinkelėti. Tačiau jis buvo nepaprastai santūrus ir šaltakraujis žmogus, tad ramiai išklaušė ir pasiūlė nesikarščiuojant apgalvoti, ką jis man pasakęs. Tuomet tiesiog nenorėjau jo girdėti. Pernakvojau ir iš ryto nepusryčiauvęs išskubėjau su motociklininku atgal į Seda, vis piktindamas mūsų generolais, kurie, maniau, lemtingu momentu nusigręžė nuo Lietuvos.

Šiandien gailiuosi, kad taip kalbėjau ir galvojau apie savo dėdę. Jis ir kiti generolai, nepanorę imtis vadovauti kuriams lietuvių dalims, buvo tiesiog pakankamai įžvalgūs tiek kariniu, tiek ir politiniu požiūriu. Jie suvokė, koks beprasmis ir net žalingas Lietuvai gali būti šis sumanymas. Grėšė, kad viskas baigsis tik didžiulėmis aukomis. Be to, pralietas kraujas nesustiprintų krašto padėties net

(nukelta į 4 psl.)

■ JAV ambasados Minske informacijos tarnyba pranešė, kad JAV ginkluotųjų pajėgų atstovas, programos "Kariškiai - kariškiams" koordinatorius, išvyko iš Baltarusijos, nes JAV vyriausybė, atsakydama į Baltarusijos valdžios veiksmus Drozdų komplekse, sustabdė šios programos realizavimą.

■ Rusijos prezidento padėjėjas tarptautiniams reikalams Sergej Prichodka, atsakydamas į klausimą, ar bus svarstomi NATO plėtimo reikalai per Amerikos prezidento vizitą į Maskvą, pareiškė, kad "Rusijai yra "raudonoji linija", kurios peržengimo ji negali toleruoti. Jeigu praktiškai bus sprendžiamas klausimas dėl kurios nors valstybės buvusios SSRS teritorijoje priėmimo į aljansą, neišvengiamai pasikeis santykiai su NATO". Kartu jis pabrėžė, kad Rusija "neturi nė menkiausio noro vėl pradėti konfrontaciją".

■ Nuo š. m. rugsėjo 1 d. Rusijos telekomunikacijų firmos MMT ir "Rostelekom" pusantro karto padidino telefoninių pokalbių su abonentais Baltijos valstybėse kainą, o rusų pokalbių su abonentais Baltarusijoje, Ukrainoje ir Moldovoje kaina sumažėjo du kartus.

■ Švedijos žydų turto komisijos sekretorė Ingrid Lundfors Švedijos radijui pasakė, kad Švedijos nutarimu gražinti pinigų iš II pasaulinio karo metu Švedijoje "užšaldytų" Baltijos valstybių piliečių sąskaitų jų turėtojams ir palikuonims daugiausiai pasinaudojo etniniai latviai ir estai, bet labai mažai - žydai, nors būtent žydai įdėjo daugiausiai pastangų, kad pinigų gražinimo klausimas būtų sprendžiamas. Ji prisipažino, kad paaiškėjo, jog nedaug žydų laikė savo pinigus Švedijos bankuose.

■ Minske baigėsi protesto žygis prieš atominės elektrinės statybą Baltarusijoje. Jis vyko šalies regionuose. Šią akciją surengė jaunimo ir žaliųjų judėjimo atstovai. Žygio dalyviai apsilankė Vitebsko ir Mogiliovo sričių rajonuose.

Žaliųjų judėjimą dar reikia sukurti

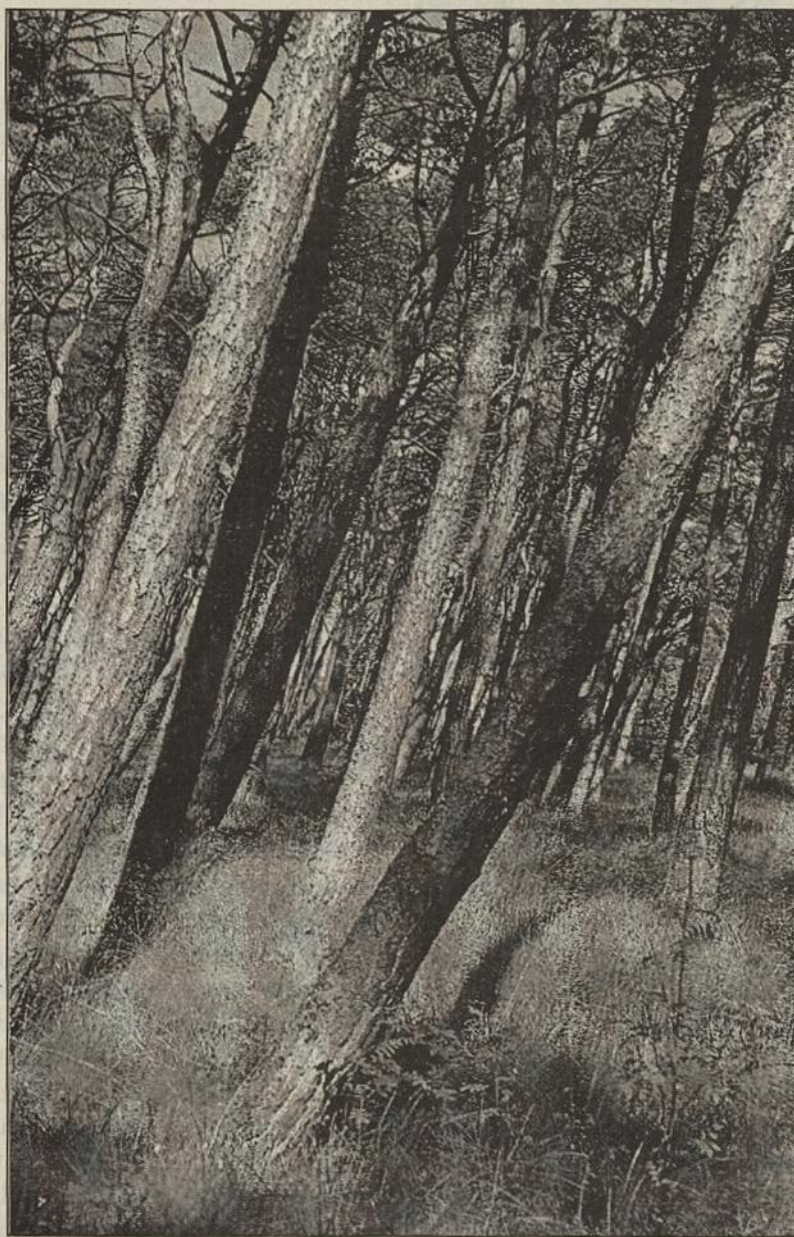
(atkelta iš 3 psl.)

- privatizuotų ir neprivatizuotų - iškirtimo grėsmė, naujų durpynų kasimas, pažeidžiant tam tikrų regionų ekologinį balansą. Taip pat įvairiausios statybos, kelių tiesimas, geležinkeliai - visa tai sudėjus ir kyla didžiulė grėsmė kraštovaizdžiui, kuris yra milžiniška mūsų vertybė.

Blogiausia, kad viskas, kas vyksta ar daroma šių dienų Lietuvoje, nėra susieta su vadinama subalansuota ekonomikos ir visuomenės plėtra. Neturime jokio konkretaus plano kaip vyks mūsų valstybės raida - ekonomika, ekologija, socialiniai dalykai. Kadangi nėra kompleksinio subalansuotos raidos plano, tai kiekviena atskira sritis traukia į save, todėl jau dabar kyla didžiulė grėsmė, kad, sprendžiami įvairiausios sudėtingas atskiras problemas, mes negalėsime suvaldyti bendro gamtos degradavimo. Taip ateityje galim pasiekti kad ir Olandijos lygį, kur srutos užplūdę visus upelius ir griovius, kad beveik nebėra geriamojo vandens, nors Olandija yra "moderni" šalis.

A. B. Kaip Tu, taip pat Žalieji, vertinat įvairių lygių valdžios gamtos sauginę veiklą, ypač tų institucijų, kurios daugiau ar mažiau atsakingos už šalies ekologinę būklę. Anksčiau Žalieji daugiau konfrontavo ir kritikavo, kaip yra dabar?

R. B. 1988-1990 metais į politiką, į valdžią atėjo daug "kaimo bernelių", kurie nemo-kėjo bendrauti su neformaliais arba šiaip aktyvesniais visuomenės nariais. Deja, šito valdžios žmonės neišmoko iki šiol. Pavyzdžiui, apie daugelį dalykų, kurie gimsta politikų ir valdininkų galvose, mes sužinome tik tada, kai jau kas nors nuspręsta, patvirtinta siaurame rate. Vienas iš pavyzdžių - staiga išlindusi tilto į Kuršių neriją statybos idėja. Deja, gamtos saugos reikalai politikų ir ūkininkų struktūrų vadų galvose kaip buvo taip ir liko paskutinėje vietoje, kar-tais apie tai tik užsimenama. Dažnai lemia verslo korporacijų, didelių pinigų galia, o visuomenė vis dėlto ekologiškai tebėra neišprususi, nori tik kuo greičiau "geriau gyventi", gauti ar uždirbti kuo daugiau pinigų. Todėl politikai ir ūkininkai net nebeužsimena apie ekologiją. Artimiausias pavyzdys - prezidento rinkimai. V. Adamkus tik

Lietuvos miškų beplanis kirtimas taip pat kelia rūpestį Žaliesiems

jų pabaigoje užsiminė, kad kažkokių gamtos saugos problemų vis dėlto esama. Jis pukiai suprato, kad su ekologija šiandien čia, Lietuvoje, toli nenuvažiuo-si.

A. B. Kas ir kaip, tavo nuomone, gali pabudinti mūsų mar-gą visuomenę?

R. B. Stebiuosi ne tiek visuomene apskritai, kiek tais, kurie gali įtakoti visuomenės ekologines pažiūras ir nuostatas. Labiausiai stebina intelektualų abuo-jumas, jų nusišalinimas, net baimė apie tai kalbėti. Pavyzdžiui, kai rengėm akciją dėl miškų, net skambinau kai kuriems įžymiesiems žmonėms. Jie atsakė maždaug taip: ne mūsų reikalas, mes į politiką nesikišam. Gal jie užguiti, gal bijo? O kiek turim rašytojų, mokslininkų, įvairiausios profesūros? Mano nuomone, jie į ekologiją visiškai nebekreipia dėmesio. Tai - savotiška tragedija. Dar blogiau - kai kurie techninių mokslų atstovai aiškiai užims antieko-loginę poziciją.

Anksčiau Žaliuosius kaltino, kad kenkia valstybei arba yra KGB. Tų kaltinimų šiek tiek sumažėjo, tačiau jie anaipatol nesibaigia. Kai įkūrėm Lietuvos miškų gelbėjimo sąjungą, iš Seimo pirmasis skambutis buvo toks: "Kam tarnaujat?"... Mes atsakėm, kad miškui. Dėl tos akcijos sunku buvo ka nors daugiau "prikergti", nes tarp mūsų buvo tikras pokarių laikų partizanų. Jis oponentams sakė - jei miškus iškirsit, tai kaip tada mes prieš okupantus kariausim? Tačiau neabejoju, kad jei vėl paliesim kokius nors terminus, tai vėl bus klykiama - kenkia valstybei, KGB ar CŽV. Prisimin-kim tą patį "nepriklausomybės garantą" - Būtingės naftos terminalą. Taigi ji dabar norima parduoti Rusijai. Sutinku Seime tuos pačius žmones, kurie kaltino Žaliuosius kaip nepriklausomybės priešus, tai dabar jie ne-turi ką pasakyti, tik mekena kažką neaiškaus.

A. B. Dauguma žiniasklaidos priemonių - privačios. Žaliųjų

veikla, taip pat įvairūs gamto-saugos dalykai pastaraisiais metais, švelniai sakant, tikrai nėra ketvirtosios valdžios dė-mėsio centre. Ar laikraščiams, ra-dijo ir TV stotims tapus privačioms, nepasidarė sunku skleisti ekologines idėjas?

R. B. Galima rengti ekstre-mistines akcijas ir taip atkreipti dėmesį. Tada pirmuosiuose pus-lapiuose parašys - štai Žalieji ap-mėtė padegamuoju skysčiu ko-kią nors ministeriją... Aprašys, nufilmuos kaip Žaliuosius sui-ma policija, dar parengs repor-tažus iš teismo salės, o vėliau išsityčios, kad buvo likviduoti kažkokie nebrendylos "fašistė-liai". O jei siūlai žiniasklaidai normalų bendradarbiavimą, tai tada atsako: nieko naujo, mes patys tas problemas žinom. Ta-čiau visos tos žinomos proble-mos, jei jos nesprendžiamos, vi-sada išlieka naujomis. O scena-rijus žiniasklaidoj dažniausiai būna toks: iškėlėm problemą, patriukšmavom, parašėm ir pa-miršom, nes vėl reikia ieškoti naujų sensacijų. Tai yra naujas ir labai įdomus šių laikų reiš-kinys, kai mes galime susitaikyti su bet kuo - sprogdinimais, žmonių grobimu, neregėto mas-to vagystėmis, prievarta, siau-bingu skurdu ir t. t. Manau, kad mūsų mažoje valstybėje labai lengva žiniasklaidą paveikti įvairioms ekonominėms jė-goms, net ją papirkti. Lietuvoje juk visi yra "giminės", kokią problemą bepalesi, paaiškėja, kad toje ministerijoje ar firmoje dirba kažkieno brolis, pusbrolis ar tėvas...

A. B. Ar tai nebuvo viena iš priežasčių, kad atkūrėte laik-raštį "Žalioji Lietuva"? Atgimi-mo pradžioje pirmasis numeris buvo išleistas 50,000 egz. ti-

"Rūtos knygos" knygynas įsikūręs Vilniuje, Daukanto aikš-tėje, labai populiarius jaunimo tarpe. Už prieinamą kainą čia pardavinėjama jau naudotos knygos ir žurnalai R. Šuikos nuotr.

Valdas Adamkus

Likimo vardas - Lietuva 5

(atkelta iš 3 psl.)

ir tarptautiniu požiūriu, nes rusai galėtų kaltinti lietuvių karius ko-laboravimu su vokiečiais.

Kitaip vertinu pokario metų partizanų kovą. Blaivių protu va-dovaujantis gali pasirodyti, kad ir jų sudėtos milžiniškos aukos beprasmės, nes sovietų nebuvo įmanoma išvyti. Tačiau tai tapo tautos dvasios stiprybės šaltiniu ir, manau, prisidėjo, kad pagaliau išauštų 1990 metų kovo 11-oji. Ir tų kovų jau nebuvo galima su-kompromituoti kaltinimais, kad tai - parama vokiečiams, kariau-jantiems ir prieš Vakarų šalis.

Antrajame pulke tarnavau nuo 1944 metų rugpjūčio pabaigos iki spalio 10 dienos, kuomet ties Mažeikiais prasidėjo smarkus sovietų armijos puolimas. Buvau Sėdoje, kai aplinkui viską šluo-dami į miestelį įsiveržė rusų tankai. Neturėjome jokių ginklų ir vi-sai negalėjome priešintis. Tačiau sovietai atidengė į mus pašėlusią ugnį. Turėjome gelbėtis, bėgdami per atvirą lauką, akėjimą svie-diniais ir kulkomis. Aš, net karine uniforma nevilkejęs, drauge su visu didžiuliu jaunų vyrų būriu bėgau slėptis į artimiausią miškelį regėdamas kaip griūva ant žemės pakirsti mūsų pulko kariai. Kri-to labai daug jaunimo. Mane lydėjo laimė. Gal pagelbėjo ir tai, kad Kaune užsiiminėjau lengvąja atletika ir buvau geras bėgikas.

Pasiekiau mišką ir uždusęs griuvau po medžiais į saman-as. Pamažu atėjo suvokimas, kad man labai pasisekė, jei ši sykį dar likau gyvas. Rusai mūsų toliau nepersekiojo. Išsklaidyti vyrai rin-kosi iš miško, iš palaukių ir kolonomis traukėms Barstyčių link.

Paaikškėjo, kad vokiečiai tenai buvo išsikąs apkasus ir ruošėsi sta-bilizuoti fronto liniją. Vis dėlto jie taip pat jau traukėsi, neketin-dami priešintis iš paskutiniųjų. Tačiau atsirado toks pulkininkas Miolderis, tomis dienomis kaip tik apdovanotas Riterio kryžiumi, kuris, pasitelkęs karo žandarmeriją, pradėjo lietuvių sulaukinėti. Ginklų trūko, bet vyrams įgūdų ir rankas prieštankinius gra-natsvaizdžius, vadinamuosius pancerfaustus, ir suvarė į apkasus.

Man vėl pasisekė. Dirbau bataliono štabe, todėl kai mūsų gru-peį pervėrė kelią, pasakiau, kad gabenu dalinio dokumentus, ku-riuos privalau apsaugoti nuo rusų. Žandarai rankų mostu parodė, kad galiu eiti tolyn, o kitus sulaukė. Greitai išgirdau, jog daugelis mūsų pulko žemaitukų amžiams sugulė tuose apkasuose. Kaip vėliau pasakojo tie, kurie išliko gyvi, vyrai prisileisdavo rusų tankus iki kelių metrų ir pildavo į juos iš pancerfaustų. Pamušė ne viena, tačiau ir patys užgriuvusios jų lavinos buvo tiesiog nušluoti.

Tai buvo paskutinis lietuvių karių mėginimas kabintis už Že-maitijos žemės ir sustabdyti rusus. Gyviesiems teliko tik trauktis. Kybodami ant bėgančios vokiečių kariuomenės sunkvežimių bortų, traukėme link Baltijos jūros. Man pavyko prasimušti iki Kretin-gos. Ten geležinkelio stotyje dar stovėjo ant platformų pakrauti sunkieji tankai, kuriuos vokiečiai tikėjosi išvežti iš besiveržiančio apsupties žiedo. Nutaikiau proga, kai sargybiniai žingsniavo pasi-sukę į mane nugaromis, užšokau ant vienos platformos ir palindau po tanku. Vėlai naktį ešelonas pajudėjo. Buvo 1944 metų spalio pabaiga.

II

KARO PABĖGĖLIŲ STOVYKLOSE VOKIETIJOJE

KARO PABAIGOS BELAUKIANT...

Lietuvos - Vokietijos sieną kirtau gulėdamas ant karinio ešelono platformos po tanku ir vos ne mirtinai sušalau per naktį, nes kaip tik tomis dienomis smarkiai atvėso orai. Atsidūręs Vokietijoje, šiaip taip įvairiu transportu nusikapsčiau iki Berlyno. Tenai įsikūru-sioje lietuvių atstovybėje tikėjauisi gauti pabėgėlio dokumentus, kuriuos turėdamas galėčiau legaliai vykti į kokį nors miestą, kur būtų daugiau lietuvių.

Į Berlyną atvažiavau jau beveik naktį. Griuvėsiai, bombų iš-raustos duobės, karinės policijos patruliai... Man, aštuoniolikos neturinčiam jaunuliui, šis miestas atrodė milžiniškas ir be galo svetimas. Kumštyje spausdamas vienos labai menkai pažįstamos lietuvių šeimos adresą, slinkau nesibaigiančiais sugriautais, už-temdytais kvartalais. Šiaip taip susiradau jų namą ir... Ligi tol visai svetimi žmonės įsileido mane, lyg būčiau koks artimas jų giminė.

Kelias paras buvau beveik nemiegojęs, todėl kažką perkandęs ir pusvalandį pašnekęs su tais žmonėmis, kirtau ant grindų ir iš karto užmigau. Amerikiečiai bei anglai 1944-ųjų pabaigoje bom-barduodavo Berlyną ir dienomis, ir naktimis. Turbūt nė valandos nebuvo spėjęs numigti, kai užkaukė aliarmo sirenos. Buto šeimininkai puolėsi tempti mane į slėptuvę. Iš nuovargio, pasirodo, žmogui gali net išnykti savisaugos instinktas. Kad ir kiek jie mane purtė už pečių, vis viena nesikėliau: taip troškau miego, jog tos sirenos galėjo kaukti kiek nori - man buvo visai tas pat, kas atsi-tiks.

Šeiminkai, įsitikinę, kad neįmanoma manęs pastatyti ant kojų, išbėgo į slėptuvę. Prasidėjo pašėlęs bombardavimas: žviugdamos bombos, atrodė, krenta visai šalia, dreba namo sienos, grindys, byra nuo lubų tinkas, o aš visa tai jaučiau tarsi sapne. Kai antskry-dis baigėsi, žmonės niekaip negalėjo išlįsti iš slėptuvių, nes išėjimai buvo užversti pastatų griuvenomis.

(bus daugiau)

Krikščioniškąjį fondą domina švietimas

Lietuvos krikščioniškasis fondas (LKF) šiemet švenčia savo devynerių metų sukaktį. Fondas dirba kultūros ir švietimo srityje, jo būstinė įkurta netoli Šiaulių esančioje Ginkūnų gyvenvietėje. LKF per savo veiklos metus pritraukė apie 2 milijonus JAV dolerių investicijų. Fondo iniciatyva jau buvo atvykę 600-700 savanorių, kurie talkino įvairiose srityse.

Prieš ketverius metus fondas nupirko gerokai apleistą Zubovų dvarą. Šiuo metu rekonstravimo darbai jau baigiami. Rūmuose veikia anglų kalbos kursai, sekmadieninė mokykla ir kt. Kitas svarbus fondo projektas - Krikščioniškojo fondo kolegija, veikianti Klaipėdoje. Čia anglų kalbos ir verslo administravimo mokosi per 300 dieninio skyriaus studentų. R

APDOVANOJIMAI DISIDENTAMS

Rugpjūčio 21 dieną, penktadienį, Prezidentūroje pagerbti Lietuvos disidentinio judėjimo dalyviai, prieš vienuoliką metų nepabūgę organizuoti pasipriešinimo sovietų valdžiai mitingą prie Adomo Mickevičiaus paminklo Vilniuje. Nijolei Sadūnaitei, Antanui Terleckui, Petriui Cidzikui, Vytautui Bogušui bei kitiems mitingo organizatoriams ir dalyviams Prezidentas Valdas Adamkus įteikė aukštus

valstybės apdovanojimus. Po apdovanojimo ceremonijos disidentai pietavo su V. Adamkumi. 1987 metų rugpjūčio 23-ją prie A. Mickevičiaus paminklo Vilniaus senamiestyje surengtas disidentų mitingas tapo maždaug po metų Lietuvoje prasidėjusio atgimimo pranašu. Nors sovietų valdžia mitingo metu nesikišo, vėliau nemažai jo dalyvių nukentėjo nuo represinių struktūrų. ELTA

Lietuvos Studijų Sambūris Tasmanijos universitete

Pietiniame žemės pusrutulyje yra tik vienas akademinis Lietuvos studijų židinys. Tai Lietuvos Studijų Sambūris tolimajame Tasmanijos universitete. Šiemet (1998 m.) Sambūriui vadovauja III metų humanitarinių mokslų studentas Vincas Taškūnas.

Australijoje yra 37 universitetai, bet nė vienas iš jų neturi lituanistikos katedros. Nėra nei mažesnių skyrių, pašvęstų Lietuvos ar Baltijos studijoms.

Siekiant bent iš dalies užtaisyti šią spragą, 1987 metais privačiomis jėgomis ir privačiomis lėšomis Tasmanijos universitete buvo įsteigtas Lietuvos Studijų Sambūris, sutrumpintai vadinamas LSS (Tasmanijos universitetas yra ketvirtas pagal senumą Australijoje). Sambūriui trūksta didesnio vietinių tautiečių užnugario, nes Tasmanijoje, kuri žemės plotu panaši į visą Lietuvą, yra labai mažai lietuvių: per paskutinį gyventojų surašymą buvo užregistruota tik 40.

LSS neturi nuolatinių pajamų, verčiasi iš aukų. Tačiau, nežiūrint šių sunkumų ir neapmokamų darbuotojų dėka, Sambūris veikia jau dvylika metų. LSS leidžia "Lithuanian Papers". Tai vienintelis akademinis lietuvių žurnalas anglų kalba visame Pietiniame žemės pusrutulyje. Per pastaruosius 12 metų LSS spėjo atspausdinti per 100 originalių mokslo darbų apie Lietuvą anglų kalba, 4 knygas ir vienuoliką žurnalo numerių (po 80-96 psl.). LSS pastangomis, Tasmanijos universitete jau užbaigtos 4 disertacijos apie Lietuvą ir lietuvių; dabar ruošiamos dar dvi.

LSS nariai – studentai garsina Lietuvą Tasmanijos universitete rašydami mokslo darbus lietuviškomis temomis ir sykiu sudomindami savo profesorius Lietuvą. Šie darbai skaitomi ir diskutuojami per pietų pertraukų seminarus, kuriuos universitete suruošia Lietuvos Studijų Sambūris (LSS).

LSS veda lietuvių kalbos kursus Tasmanijos universitete. Studentams kursai nekainuoja nieko. Kitur gyvenantiems LSS padeda mokytis paštu.

LSS nariai stengiasi sujungti universitete dėstomus dalykus su lietuviškomis temomis. Pavyzdžiui, Vincas Taškūnas

pernai skaitė paskaitą AABS konferencijoje Adelaidėje apie lietuvių tautinę sąmonę modernių teorijų šviesoje; o Amanda Banks išdėstė Lietuvos gamtos saugos problemas. Taip jie abu Lietuvai pritaikė Tasmanijos universitete nagrinėjamas teorijas.

LSS pastangomis Tasmanijos universitetas pernai įvedė metinę stipendiją (Lithuanian Honours Scholarship) geriausia ketvirtą metų studentui, rašančiam Honours lygio disertaciją apie Lietuvą arba lietuvių.

1998 metų birželio 19-21 dienomis Vincas Taškūnas skaitė paskaitą tarptautinėje AABS Baltijos Studijų konferencijoje, Indianos universitete, Bloomington. Tai pirmas kartas, kai studentas iš Australijos buvo pakviestas su paskaita į AABS konferenciją JAV-se. Deja, rengėjai paprastai kelionės išlaidų

Amerikiečiai atsisakė naftos žvalgybos Baltijoje

JAV kompanijos AMOCO vadovybė pranešė Latvijos vyriausybei atsisakanti dalyvauti galimų naftos telkinių žvalgybos Baltijos jūroje projekte ir pasitraukianti iš šio regiono. Pasak AMOCO vadovų, kompanija keičia savo veiklos strategiją ir persiorientuoja į kitus pasaulio regionus. Dar viena AMOCO pasitraukimo priežastis yra ta, kad Latvija ligi šiol su Lietuva neišsprendė nesutarimų dėl ekonominės zonos ir kontinentinio šelfo Baltijos jūroje. Sovietų laikais atlikta seisminė žvalgyba leidžia manyti ginčijamame regione esant naftos telkinius. Derybose su latviais Lietuvos atstovai ne kartą prašė juos supažindinti su latvių turimais Baltijos jūros seisminės žvalgybos duomenimis. Latvijos derybininkai nesutiko pasidalyti informacija, kas kartą teisindamiesi tuo, jog aptikus naftos telkinius jie sutinka naftos ištekliais dalytis perpus su Lietuva.

Abejojama latvių sažiningumu

1995 m. rudenį Latvijos vyriausybė susitarė su AMOCO ir Švedijos kompanija OPAB dėl

Broliams Nasvyčiams – "Architektūros riterio" ordina

1998 m. balandžio 8 d. iškilams Lietuvos architektams Algimantui ir Vytautui Nasvyčiams įteikti "Architektūros riterio" ordina. Šis ordinas dar vadinamas "auksiniu" architektūros riterio ordinu.

Algimantas Nasvytis šiuo metu yra Lietuvos architektų sąjungos valdybos narys, VGTU profesorius ir Jungtinių architektų dirbtuvių projekto vadovas. Jis yra buvęs pirmos Nepriklausomos Lietuvos Respublikos Vyriausybės Statybos ir Urbanistikos ministro, taip pat Lietuvos architektų sąjungos pirmininku.

Vytautas Nasvytis yra Vilniaus Akademijos senato narys, profesorius, Vilniaus miesto tarybos deputatas ir Lietuvos valstybinių premijų komiteto narys.

"Architektūros riterio" ordina jiems įteikti už nuopelnus Lietuvos architektūrai. Broliai architektai paruošė reprezentacinius projektus: L.R. Seimo rūmų, Akademinio dramos teatro, viešbučio "Lietuva", Vilniaus centrinio pašto rekonstrukcijos, "Neringos" kavinės dekoratyvinio interjero, Vilniaus dailės akademi-

jos mokomojo korpuso ir kt. Jie eilės paminklų ir individualių baldų projektų autoriai.

"Architektūros riterio" ordinas įsteigtas 1998 m. sausio 2 d. apdovanoti žymiausiems Lietuvos architektams už išskirtinius nuopelnus Lietuvos architektūrai.

Kauno miesto iškiliam architektui Algimantui Sprindžiui taip pat buvo įteiktas "Architektūros riterio" ordinas, suorganizuota jubiliejinė jo darbų paroda (1998 balandžio 23).

Broliai Algimantas ir Vytautas Nasvyčiai yra ne tik gimimo, bet ir kūrybos dvyniai. Jie kartu projektavo daugelį architektūrinių objektų. Gal todėl apie juos rašydama Lietuvos spauda dažnai pristato kaip vieną žmogų. Jie abu parengė daug paminklų projektų, parodų, ekspozicijų, yra ir valstybinių dainų bei sporto švenčių apipavidalintojai.

Turiu pastebėti, kad ir man, besilankant Vilniuje, kartais

nelengva juos atskirti. Ne kartą esu pavadinęs architektą Algimantą jo brolio Vytauto vardu. 1997 m. susitikęs Gedimino g. vėję kolegą architektą Vytautą Nasvytį, prabilau į jį: "Sveikas kolega Algimantai!" Atsiliepė: "Aš esu Vytautas, mane sumaišėt su mano broliu". Dėl paklaidos jie neužsigauna. Pilniau, pavieniui analizuojant, galima rasti ir skirtumų jų darbuose.

Algimantas ir Vytautas Nasvyčiai yra vieni iš žymiausių Lietuvos architektų. 1982 m. jiems buvo suteikti LTSR architektų garbės vardai. Abu broliai talentingi architektai bei draugiški privačiuose suėjimuose.

Nuoširdžiai linkiu savo kolegoms profesinės sėkmės savo iškilais darbais puošiant Lietuvą, o ypač Lietuvos sostinę Vilnių.

Architektas
Edmundas Arbas
Santa Monica, CA

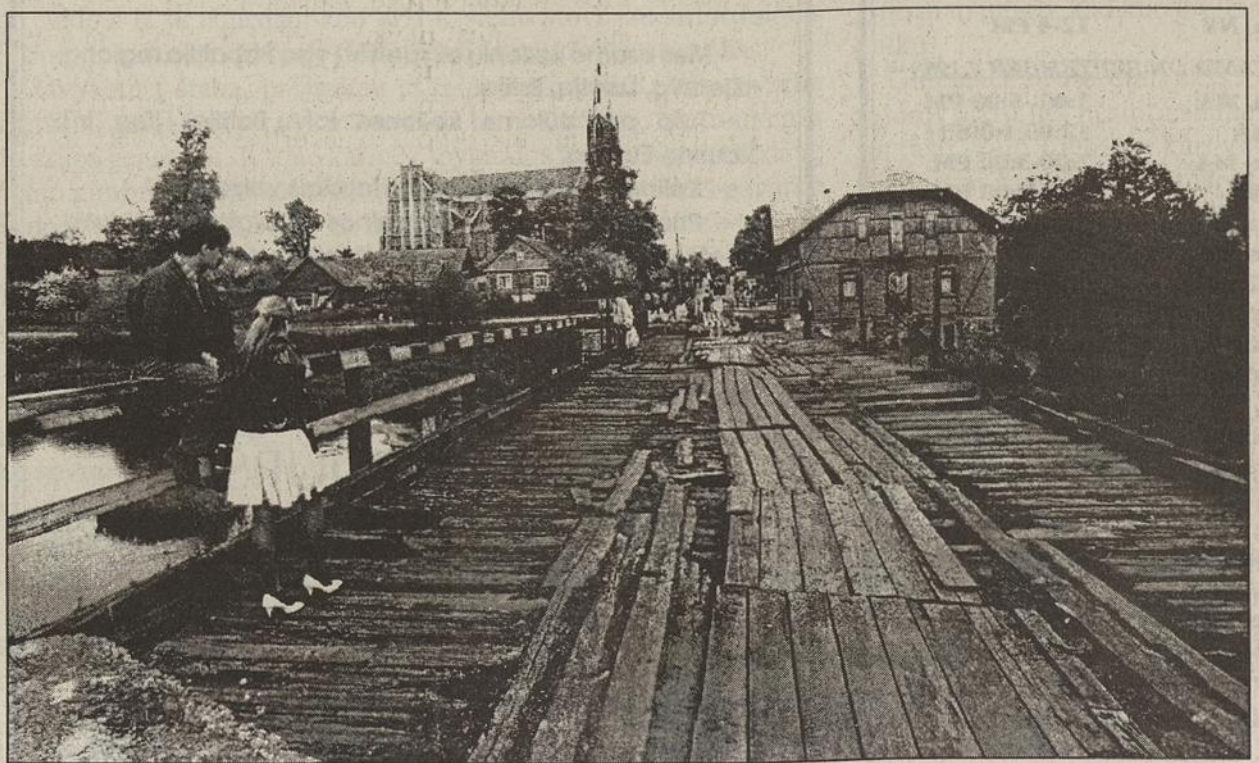
Gervėčiai - lietuviška salelė Baltarusijoje

Gervėčių miestelio (Baltarusija) lietuvių klubo pirmininkas A. Augulis su šeima V. Inčiūtės nuotr.

Gervėčių šviesuolė - dainininkė, audėja, pasakorė - Malvina Miškinienė V. Inčiūtės nuotr.

Gervėčių miestelis (Baltarusija)

V. Inčiūtės nuotr.

IŠ LIETUVOS REKORDŲ KNYGOS

- Lietuvai priklauso 99 km Baltijos pajūrio ir 12 jūrmylių ruožas, vadinamas teritoriniais vandenimis. Upių ir upelių, ilgesnių kaip 0,5 km, Lietuvoje yra 29 tūkst., o jų bendras ilgis - apie 60 tūkst. km. Yra 816 upių, ilgesnių kaip 10 km, iš jų 19 ilgesnių kaip 100 km. Apie 10 tūkst. upių ir upelių turi vardus.

- Lietuvoje yra 2833 ežerai, didesni kaip 0,5 ha, ir apie 1600 ežerų, kurių plotas mažesnis nei 0,5 ha. Visi jie užima apie 950 km² arba 1,5% Lietuvos ploto. Ežeruose yra apie 300 salų, o jų bendras plotas - apie 6 m². Pelkių Lietuvoje 1985 m. buvo 246 000 ha, tai sudarė 3,8% Lietuvos ploto.

- Aukščiausios bangos, 6 m aukščio, buvo 1967 m. lapkričio 18 d. Baltijos jūroje ties Klaipėda.

- Aukščiausiai jūros lygis (patvanka) buvo pakilęs 185 cm virš daugiamečio vidurkio 1967 m. lapkričio 18 d. apie 4 val. 30 min. einant dideliu greičiu (apie 80 km/val.) Klaipėdos link ciklono centrai. Jam praslinkus, vanduo per 8 val. nuslūgo beveik 2 m. Jūros potvynių ir atoslūgių amplitudė ties Klaipėda svyruoja apie 4 cm. Vandens lygis dėl vandens masės kitimo per metus svyruoja apie 20 cm.

- Didžiausias vandens telkinys yra Kuršių marios. Deja, jų plotas sparčiai mažėja. 1911 m. marių plotas buvo 1619 km², 1955 m. - 1610 km², 1970 m. matavimų duomenimis - 1584 km².

Šiaurinė dalis - 413 km² - priklauso Lietuvai, pietinė - Kaliningrado sričiai. Marių didžiausias ilgis - 93 km, didžiausias plotis - 46 km, giliausia vieta - 5,9 m, vandens tūris apie 6 km³.

Siauriausia vieta, kur Kuršių marios jungiasi su Baltijos jūra, yra 390 m pločio Klaipėdos sąsiauris. Vanduo marijose per metus pasikeičia vidutiniškai 4,7 karto. Klaipėdos sąsiauryje didžiausias iš marių ištekančio vandens srovės greitis - 2,26 m/s - buvo 1985 m. balandžio 8 d., didžiausias į marias įtekančio vandens srovės greitis - 1,13 m/s - užfiksuotas 1970 m. lapkričio 10 d. Statant tarptautinę perkėlą, išgilinus Klaipėdos sąsiaurio protakas, pakito dugno reljefas, o kartu ir vandens judėjimas, srovių greičiai ir kryptys. Po tarptautinės perkėlos statybos marių pralaidumas padidėjo iki 16%. Pakitus vandens balansui ir vandens lygiui, marių druskingumas padidėjo 40%. Atvirose marijose didžiausias bangų aukštis buvo 2,5 m.

Ilgiausios upės

pavadin.	Ilgis visos	Ilgis Liet.
Nemunas	937	475"
Neris	510	235
Venta	346	167
Šešupė	298	208"
Šventoji	246	246
Minija	213	213
Nevėžis	210	210
Merkys	203	203
Nemunėlis	191	151"
Jūra	177	177

"Išskaitomas ruožas, kuriuo eina Lietuvos Respublikos siena.

Ilgiausias upėvardis - Drangauskinaitė. Upelis tokiu vardu teka Jurbarko raj. Žirniškių kaime.

Skaitytojai rašo "Darbininkui"

Gerbiameji,

Čia čekis (\$30.-) prenumeratos atnaujinimui. Linkiu sėkmės darbuose - laikraščio redagavime ir leidime.

Pasigendu gilesnių straipsnių filosofijos, religijos, moralės temomis. Taip pat ir pasaulinės politikos, juk pasaulis verda, kova tarp gėrio ir blogio tebevyksta. "Darbininkas" būdavo labiau kovingas prieš porą metų. Turbūt reikia atvangos karts nuo karto - poilsio.

Skaitytoja
Eda Bražėnienė

šy
ps
niai

Daugiskaita

- Kokia žodžio "žmogus" daugiskaita?
- Eilė!

Talkininkas

Keli darbininkai smuklėje gurgkšnoja degtinę. Vienas iš jų ima šūkalioti:

- Verčiau sutikčiau dirbti Maskvoje nemokamai visą parą, negu New Yorke valandą už porą dolerių.

Išgirdo tai prie gretimo staliuko sėdintis tarybinis karininkas ir sako jam:

- Didžiuojusi tavimi, drauge! Tokie talkininkai mums reikalingi. Ką jūs dirbate?
- Esu duobkasys, drauge kapitone.

Įtarimai

- Leitenante, patikrinkite per karinį komisariatą eilinio Fedorenko asmens bylą.

- O kas gi atsitiko?
- Kol kas nieko. Tačiau man įtartina tai, kad kiekvieną kartą, baigęs šaudyti, jis kruopščiai nuvalo nuo šautuvo savo pirštų atspaudus.

Ypatingas šuo

- Koks tai šuo?

Policijos.

- Tačiau jis visiškai nepašauš į policijos šunį.

- Ir nereikia - jis juk tarnauja slaptojoje policijoje.

Atsargumas

- Daktare, skauda "žvaigždutę", - skundžiasi gydytojui senutė.

- Močiut, čia gi "kryžius", - maigo senutės strėnas neuropatologas.

- O aš maniau, kad daktarėlis partinis...

Automatas

Kalbasi du fabriko darbininkai.

- Norėčiau būti automatu.

- Kodėl?

- Jie niekada neveikia, o gauna pinigų.

Politika

Keturi draugai susitiko Vilniaus parke. Vienas jų sunkiai atsiduso. Po to atsiduso ir antras, ir trečias. Tada ketvirtasis nekantriai juos sudraudė:

- Draugai, nustokit politikuoti!

Be reikalo

- Jūs, atrodo, visada ateinate

į darbą tiksliai nustatytu laiku.

- Taip, bet kas iš to, jeigu niekuomet nebūna nė vieno žmogaus, kuris tai paliudytų.

Priešmirtinė svajonė

- Ką svajoja lenkų kiaušė, vedama į skerdyklą?

- Kad bent jos širdis liktų Lenkijoje.

Tarnyboje ir namie

- Kodėl Jeruzelskis Lenkijoje dėvi karinį mundurą, o kai vyksta į Maskvą, rengiasi įprastai?

- Man atrodo, kad Lenkijoje jis eina tarnybą, o Maskvoje jaučiasi kaip namie.

Gera vieta

Kai Brežnevas sužinojo, kad kardinolas Karolis Woityla tapo popiežiumi, iš įtūžio sušuko:

- Ot kur gudrūs žmonės tie lenkai! Tik leisk kuriam: jiš-važiuoti į užsienį - tuojau susiranda gerą vietą ir nebegrižta į kraštą.

Socializmas ir kapitalizmas

- Kuo skiriasi socializmas nuo kapitalizmo?

- Kapitalizmas daro socialines klaidas, o socializmas - kapitalines.

Sava nuomonė

Kandidatas į partiją stovi prieš biurą, kuris turi nuspręsti, ar jis tinkamas būti partijos nariu. Į visus klausimus kandidatas atsakinėja laikraštinėmis frazėmis. Vienam "egzaminatoriui" tai nelabai patinka.

- Kalbat taip, lyg garsiai skaitytumėte mūsų partijos laikraštį. Nejaugi neturite savo nuomonės?

- Savo nuomonę tai turiu, - atsako kandidatas, - bet nelabai su ja sutinku.

Klausimai ir atsakymai

Klausimas: Kai pasieksime tikrąjį komunizmą, ar bus dar vagysčių?

Atsakymas: Bus, jei po dabartinio socializmo liks kas vogti.

Klausimas: Kodėl vis dar trūksta mėsos?

Atsakymas: Mes taip gražiai žengiamo į tikrąjį komunizmą, jog gyvuliai nespėja pasivyti.

Klausimas: Kai pasieksime tikrąjį komunizmą, ar iš viso reikės dirbti?

Atsakymas: Žinoma, kad reikės! Tik nesijaudinkite - blogiau negali būti.

Užburtas ratas

- Kodėl nėra sviesto?

- Todėl, kad nėra grietinės.

- Kodėl nėra grietinės?

- Todėl, kad nėra pieno.

- Kodėl nėra pieno?

- Todėl, kad karvės jo neduoda.

- Tai kodėl jos taip?

Ruduo Lietuvoje - grybų metas. Grybautojos Labanoro girioje

V. Kapočiaus nuotr.

FOR SALE IN ŽVĖRYNAS

New luxury townhomes in a park-like setting
only minutes from the center of VILNIUS

Western quality construction
All conveniences
3-4 bedrooms, 3 1/2 baths
Fully equipped kitchen
Large living room with fireplace
Formal dining room
Two-car garage
Much more
Prices from US \$285,000

For more information call BISHOP ASSOCIATES in McLean, Virginia
tel. 703-506-9851 or fax 703-506-9852

Atlantic Express corp.

800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133

Garantuotas, greitas ir saugus
siuntinių pristatymas
nuo DURŲ iki DURŲ
Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų
į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ

PICK-UP SCHEDULE FOR SEPTEMBER

September 1	New Britain, CT	11-12 noon
	New Haven, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm
September 3	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
	Paterson, NJ	3-4 pm
September 4	Philadelphia, PA	11-12 noon
	Baltimore, MD	4-5 pm
September 5	Brooklyn, NY	12-1 pm
September 15	New Britain, CT	11-12 noon
	New Haven, CT	1-2 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm
September 17	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
	Paterson, NJ	3-4 pm
September 18	Philadelphia, PA	11-12 noon
September 19	Brooklyn, NY	12-1 pm
September 22	Putnam, CT	1-2 pm
September 29	New Britain, CT	11-12 noon
	New Haven, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm

For more information please call:
1-800-775-7363 or 1-914-258-5133

VILTIS - Hope

LITHUANIAN RELIEF PARCEL, INC.

368 West Broadway, Boston, MA 02127
Tel. (617) 269-4455 Fax. (617) 269-4836

- SIUNTINIAI IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ
- Pagalba Lietuvai - Gift of Hope
- SKAMBUČIAI Į LIETUVĄ - 46 C/MINUTĘ
- Pinigų pervedimas į Lietuvą

AUGUST - SEPTEMBER SCHEDULE FOR PACKAGE PICKUP

August 29	Brooklyn, NY	12-4 PM
CONTAINER LEAVES FOR LITHUANIA ON SEPTEMBER 7, 1998		
September 10	Brockton, MA	3:00 - 5:00 PM
September 11	Lowell, MA	12:00-1:00PM
September 11	Lawrence, MA	2:00-3:00 PM
September 11	Nashua, NH	4:00-5:00 PM
September 12	Worcester, MA	11:00AM-2:00PM
September 15	Kennebunkport, ME	1:00-2:00 PM
September 16	Centerville, Cape Cod	3:00-5:00 PM
September 17	Putnam, CT	1:00-2:00 PM
September 17	Providence, RI	4:00-5:30 PM
September 19	Waterbury, CT	9:30-11:00 AM
September 19	Hartford, CT	12:00-2:00 PM
September 24	Albany, NY	7:30-8:30PM
September 25	Binghamton, NY	9:00-10:30 AM
September 25	Scranton, PA	12:00-2:00 PM
September 25	Frackville, PA	5:00-6:00 PM
September 26	Philadelphia, PA	12:00-2:30 PM
September 26	Brooklyn, NY	12:00-3:00 PM
September 26	Baltimore, MD	6:30-7:30 PM
September 27	Washington, DC	2:00-4:00 PM
September 28	Bridgeport, CT	9:00-10:00 AM
CONTAINER LEAVES FOR LITHUANIA ON SEPTEMBER 29, 1998		

UNIONTOURS

kviečia Jus keliauti į Lietuvą

- Mes esame kelių ekspertai | visą Pabaltijo regioną
- Lietuvą, Latviją, Estiją.
- Taip pat siūlome keliones laivu Baltijos jūra ir į šiaurinę Europą.
- Keliavimui geresitės gražiausiais vaizdais.
- Priėmamos viešbučių kainos ir pigiausi lėktuvų bilietai, skrendant Finnair, SAS, Austrian Air, Icelandair ir Lufthansa.

-- Skambinkite 212 683 9500 arba 800 451 9511 - dėl brošiūrų ir dėl rezervacijų.

UNIONTOURS

245 Fifth Avenue,
New York, NY 10016

Fax: 212 683 9511
e-mail: travel@uniontours.com
on the net: www.uniontours.com

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$ 650 r.t.

One way to Vilnius \$459

FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707

Established in 1958

Amerikiečiai atsisakė naftos žvalgybos Baltijoje

(atkelta iš 5 psl.)

Latvijos sutartys su AMOCO ir OPAB taip ir neįsigaliojo, nes jose numatyta būtina sąlyga - Latvijos jūros sienos sutartis su Lietuva. Tuo tarpu Lietuva nuolat protestuoja prieš Latvijos sutartis su trečiosiomis šalimis dėl ekonominės veiklos ginčijamoje teritorijoje.

Dabar Lietuvos ir Latvijos delegacijos rengia jūros sienos delimitavimo ir bendro išteklių naudojimo sutartis. Manoma, kad tokios sutartys padėtų išspręsti abiejų šalių, pretenduojančių į numanomus naftos telkinius, konfliktą. Antra vertus, lietuvių pareigūnai atvirai abejoja latvių, pirmų pasiūliusių lygių dalybų principą, sąžiningumu. Įtariama, jog didesnė numanomos naftos dalis yra Lietuvos ekonominėje zonoje, o latviai, tai žinodami iš turimų seis-

mo žvalgybinių žemėlapių, nori gauti ne mažesnę nei lietuviai naftos dalį.

Susitarti buvo galima anksčiau

Latvijos ambasadorius Lietuvoje Atis Sjanitis "Lietuvos aidui" sakė, kad jis tegali nuoširdžiai gailėtis dėl AMOCO sprendimo pasitraukti iš Baltijos regiono. Ambasadorius neslėpė susirūpinimo užtrūkusiomis Latvijos ir Lietuvos derybomis: "Nemanau, jog latvių derybininkų nenoras supažindinti lietuvius su Baltijos seismine žvalgybos žemėlapiu yra pagrindinis derybų stabdys. Mes juk pasiūlėme viską dalytis pusiau. Nesu įgaliotas kritikuoti jūsų valdžios veiksmų. Tai daryti galite tik jūs - šios šalies piliečiai. Mano pozicija šiuo atžvilgiu lieka ta pati - nesutariamus buvo galima išspręsti kur

kas anksčiau".

Tuo tarpu AMOCO nusprendė pasitraukti ne tik iš Latvijoje vykdomo projekto, bet ir iš analogiškų Danijos, Lenkijos bei Rusijos programų.

V. Adamkus patenkintas amerikiečių sprendimu

Lietuvos Prezidentas AMOCO apsisprendimą nedalyvauti Baltijos jūros naftos telkinių žvalgyboje pavadino puikia progą paspartinti Lietuvos ir Latvijos derybas dėl jūros sienos: "Vėl matau progą mums, kaip geriems kaimynams, susėsti prie derybų stalo ir nustatyti aiškias kompetencijos ribas tiek sau, tiek šiuose projektuose dalyvaujantioms trečiosioms pusėms". Valdas Adamkus savo pareikšime pažymėjo, kad, būdamas AMOCO atstovu, jis taip pat pasitrauktų iš tokios ginčytinos padėties, kai nėra aiškios sienos ir sutarimo tarp dviejų valstybių.

AMOCO pasitraukus iš Baltijos regiono derybos dėl naftingų telkinių prasidės iš naujo?

LA

Orvydų muziejaus eksponatai Salantuose

V. Kapočiaus nuotr.

Pakutuvėnuose: pagalba gyvajai Bažnyčiai – šeimai

Plungės rajone, Pakutuvėnuose esanti susitaikymo sodyba kuria taikos ir bičiulystės atmosferą jaunimui bei šeimoms. Ją puoselėja Kretingos pranciškonai, šią vietą panaudodami šiuolaikiškos sielovados reikmėms.

Liepos 17 – 26 dienomis jau trečią kartą Pakutuvėnuose vyko šeimų stovykla, subūrusi šeimas krikščioniškam susivokimui.

Pakutuvėnų praeitis

Pakutuvėnai prieš karą buvo didelis kaimas. 1923 m. buvo 47 sodybos ir gyveno 276 gyventojai. Prasidėjus antrajam pasauliniam karui, Plungės klebonas kun. Povilas Pukys 1941 m. iškilmingai davė įžadus: jei Dievas apsaugos Plungę, nesudegs bažnyčia ir miestas, jis padės parapijos komitetui pastatyti bažnyčią Pakutuvėnų kaime. Plun-

gė buvo apsaugota, todėl pažada teko tesėti. Kun. P. Pukio lėšomis buvo pastatyta ir įrengta bažnyčia Pakutuvėnuose. 1943 m. ją iškilmingai pašventino Telšių vyskupas Vincentas Borisevičius.

Naujajai parapijai buvo priskirti kai kurie Kartenos, Kulių, Plungės ir Šateikių parapijoms priklausę kaimai. Pirmasis besikuriančios parapijos kunigas buvo Vladas Šlevas, dabar gyvenantis Skaudvilėje. Po jo sekė kun. Juozas Olšauskas. Jį ištrėmus į Sibirą, buvo paskirtas kun. J. Daunoras. Pakutuvėnai patyrė dramatišką gyventojų ištrėmimą ir dabar liko tik keli sodybos. Gal šio kaimo istorija ir būtų pasibaigusi, jeigu Pakutuvėnų grožio netikėtai nebūtų atradę pranciškonai. Pakutuvėnai yra Minijos drausti-

nio teritorijoje, netoli bažnyčios teka Minijos upė. Pranciškonų kun. Gediminui Numgaudžiui formavosi vizija, kaip ši patrauklų gamtos kampelį panaudoti sielovadai. Jo idėjos igavo konkretnę pavidalą, kai 1995 m. pavasarį čia pradėjo kurtis pranciškoniškojo jaunimo tarnyba. Birželio 11 d. įvyko šv. Antano atleidai ir po to kiekvieną sekmadienį čia buvo aukojamos mišios.

1995 m. rudenį Kretingos akcinė bendrovė "Vaismedžių medelynas" But padovanojo įvairių rūšių vaismedžių. Užveistas sodas. Vokiečiai padovanojo įkurtuvėms įrangos, liturginių drabužių ir indų. Pamažu stovyklavietė pradėjo kurtis.

(nukelta į 8 psl.)

Vėliausios Helsinkio Komisijos pastangos

Vytautas Šliūpas

Prieš savaitę (liepos 27 d.) grįžau iš Lietuvos. Tenai lankydamasis kalbinau įvairius pareigūnus savo ir kitų tautiečių nuosavybių sugrąžinimo reikalais. Buvau apsilankęs ir keliuose dienraščiuose, klausdamas, kodėl neparašo apie mūsų Amerikoje užvestąjį "Class Action Complaint", kodėl nepaskelbia mano anksčiau nusiųstų žinučių apie tai, ko esame pasiekę su Helsinkio Komisijos pagalba. Gavau atsakymus trumpus ir ne taip jau malonius: "Jūsų namų susigrąžinimų problemos mums Lietuvoje neįdomios. Jūsų pasiekimų viešas paskelbimas tiktai sukirsins mūsų žmones... Amerikoje jūs rašinėkite savuose laikraščiuose kiek tik norite, o mūsų čia netrukdykite..."

Labai aiškiai pajutau, kad laikraščiai tikriausiai kontroliuojami tokių, kurie gal ir patys yra "privatizavę" mūsų turėtus namus, kurie tuose namuose dabar gyvena arba vasaroja. Aišku, jie nenori matyti jokių viešų pranešimų, jog yra galimybė su tarptautine pagalba nuosavybes atgauti. Galvojama, jeigu spauda tylės ir žmonės nežinos, tai gal tie "užsieniečiai" apsiramins ir nuleidę rankas pasiduos.

Todėl noriu, nors Amerikos lietuvių laikraščiuose, paskelbti turinį laiško, kurį Helsinkio Komisija liepos 6 d. pasiuntė Lietuvos Vyriausybei. Tos Komisijos narė mane iš Washingtono telefonu užtikrino, kad jų laiškas yra svarbus pradinis reikalavimas (test case) Lietuvos valdžiai. Priklausomai nuo to, kaip į jų laišką bus reaguota, bus nuspręsta, kaip toliau Komisija "ves kovą". Anot jos, "visa Helsinkio komisijos vadovybė pilnai remia mūsų reikalavimus.... Nė vieno asmens, kuris tik kreipėsi į Komisiją, reikalas nebus pamirštas".

(Čia pridedamas Helsinkio Komisijos laiško vertimas, atliktas Vyta. Šliūpo, P.E.)

Rašo **Helsinkio Komisija**, Washington, D.C.

1998 liepos 6

P. Rokui Bernotui, Viceministru, Užsienio reikalų ministerija, Vilniuje

Gerb. Ministre Bernotai,

Su dideliu dėmesiu perskaitėme Tamstos birželio 10 d. laišką, liečiantį p. Vytauto J. Šliūpo reikalavimus atstatyti nuosavybės teises Palangoje.

Kaip paminėjote, p. Šliūpas jau daugelį metų bando atgauti nuosavybę, paveldėtą iš savo tėvo. Komunistų valdžia konfiskavo jo žemę ir pastatus be atsilyginimo. Tuo laiku komunistinė valdžia neplanavo naudoti tų pastatų kaip memorialo p. Šliūpo tėvui, dr. Jonui Šliūpui. Mes taipgi nesame įtikinti, kad dabartinė Lietuvos valdžia geriau, negu p. Šliūpas, gali nuspręsti, kaip reikia pagerbti jo tėvo atmintį. Esame neįtikinti, kad pokomunistinės vyriausybės planai laikyti ten nepilnai naudojamą muziejų turi užkirsti kelią į jo teisę atgauti tą nuosavybę.

Mums yra žinoma, kad net šiandieną Lietuvos kultūros ministerijos kontroliuojamieji pastatai yra tik dalinai vartojami kaip muziejus. Pagrindiniame name tiktai vienas, kartais gal du, kambariai skiriami dr. Šliū-

po atminčiai. Nacionalinio muziejaus žmonės bei kiti valdžios pareigūnai naudoja devynis kambarius ir pertvarkytąjį garažą vien tik atostogavimams. Kitas pastatas, kontroliuojamas Palangos miesto, yra išnuomotas turistams suvenyrus. Palangos meras p. Žeimys 1998 m. sausio 21 d. parašė laišką Ministrui Pirmininkui p. Vagnoriui pranešdamas, kad muziejus mažai naudojamas savo pirminiam tikslui ir nėra populiarius tarp turistų bei gyventojų.

Jūsų pareiškimas, kad muziejus yra įtrauktas į "Negrąžintinių kultūros pastatų" sąrašą ir kad yra "specialiai apsaugotas valstybės", mums sukelia didelį nerimą. Norėtume žinoti, kada ir kodėl toji nuosavybė buvo įtraukta į tą sąrašą. 1993 metais tuolaikinis kultūros ministras p. Trinkūnas oficialiu laišku sutinko grąžinti nuosavybę p. Šliūpui. Tačiau po to, kai p. Trinkūnas buvo perkeltas į kitas pareigas, Kultūros ministerija atsisakė vykdyti jo išpareigojimą.

1997 m. Palangos miesto valdyba priėmė sprendimą p. Šliūpui sugrąžinti pastatą, esantį jų kontrolėje, t. y. tą pastatą, kuris naudojamas kaip krautuvė. Meras Žeimys 1998 m. sausio mėn. laišku kreipėsi Palangos miesto vardu, kad p. Šliūpo pastatai nebūtų įtraukti į "Negrąžintinių pastatų" sąrašą. Mūsų supratimu, p. Šliūpo pastatai nebuvo tokia me sąrašė kada jis iš pradžių kreipėsi dėl nuosavybių sugrąžinimo. Tačiau, atrodo, kad jo nuosavybės buvo įtrauktos į sąrašus pereinamųjų metų bėgyje, Nacionalinio muziejaus žmonių (tų, kurie prarastų savo vasaravimo vietas, jeigu pastatai būtų sugrąžinti p. Šliūpui) pastangomis.

Yra atvejų, kada Lietuvos valdžios interesai pasilaikyti nuosavybes tampa svarbesni negu tų nuosavybių grąžinimas teisėtims savininkams. Tokiais atvejais atitinkamas apmokėjimas arba žemės apskaitimas galėtų ir turėtų būti pasiūlytas. Deja, mes nematome, kad čia būtų padėtos padėtis. Mes netikime, kad vadovaujantieji Lietuvos valdžios asmenys, žinantieji visus faktus, būtų sutikę su tuo, jog Nacionalinio muziejaus žmonių vasarvietės užtikrinimas būtų toks svarbus valdžios interesas, kad reikėtų pasilaikyti šią nuosavybę. Jūsų laiške sakoma, kad Lietuvos Vyriausybė atsisakė grąžinti nuosavybę savininkui, nes valdžia neva norinti užtikrinti, kad dr. Jono Šliūpo – Lietuvos nepriklausomybės kovų pirmūno – muziejus būtų išlaikytas. Mes manome, kad p. Šliūpo dispozicijoje (o ne Lietuvos ministerijos) yra nuspręsti, kaip pagerbti savo tėvo atminimą ir kaip jis turi elgtis su nuosavybe, kurią jam paliko jo tėvas. Beje, jeigu ne sovietinė Lietuvos okupacija ir komunistų atėmimas tų nuosavybių, t. y. jeigu Šliūpų šeima būtų turėjusi tas nuosavybes per visus 50 praėjusių metų – mes negalime įsivaizduoti, kad Lietuvos valdžia būtų nutarusi "pagerbti" dr. Šliūpą atimdama iš jo sūnaus tas nuosavybes.

Mes taipogi esame labai susirūpinę, kad p. Šliūpo nuosavybių negrąžinimas nėra vienintelis atvejis, kai Lietuvos kultūros ministerija pasilaiko komunistų konfiskuotas privačias nuosavybes, su pretekstu, kad jose įkurtas muziejus. 1991 metais p. Ramutė Backer ir p. Birutė McClain, buvusios Vailokai tytės, pateikė reikalavimus su-

grąžinti jų tėvų turėtąsias nuosavybes Kaune ir Vilkaviškyje. Nuosavybė Vilkaviškyje, žinoma kaip Paežerių dvaras, buvo naudojama komunistinės valdžios melioracijos įstaigos, kuri iš pagrindinio pastato išėjo 1994 metais. Tarp 1994 ir 1996 metų Paežerių dvaro gyvenamasis namas buvo tuščias ir neprižiūrimas. Neatsižvelgiant į tai, kad Vailokaičių šeima buvo pateikusi teismui reikalavimą tą reikalą teisiskai išspręsti ir į tai, kad Vilkaviškyje jau buvo įkurtas muziejus, Lietuvos Respublikos kultūros ministerija kartu su Vilkaviškio miesto valdžia pradėjo reikšti pretenzijas į Paežerių dvarą, neva regioninio muziejaus įkūrimui. 1995 metais valdžios parėdymu Nr. 1055 buvo leista paimti Paežerių pagrindinį pastatą viešam muziejui. Nepaisydamos šių patirtų sunkumų, p. Backer ir p. McClain užregistravo savo reikalavimus pagal 1997 metų nuosavybių grąžinimo įstatymus ir visą laiką tęsė reikalavimus, kad Paežeriai ir kitos jų nuosavybės Lietuvoje būtų sugrąžintos. (Panašiai kaip ir p. Šliūpo atveju, atrodo, Lietuvoje yra naudojamas parankus mechanizmas reikalavimams sugrąžinti nuosavybes pašalinti.) Žinome, kad Vilkaviškio meras ir Kultūros ministerijos valdininkai dabar reikalauja, kad Paežerių dvaro nuosavybės būtų įtrauktos į "Negrąžintinių kultūros pastatų" sąrašą.

Mes esame labai giliai susirūpinę detalėmis p. Šliūpo ir p. Vailokaičių palikuonių reikaluose. Tai situacijos, kai teisėti savininkai reikalauja atgauti nuo-

savybes ir jie turi teisę tai daryti pagal Lietuvos įstatymus, tačiau jie sutinka pasipriešinimus ir nenorą Lietuvos valdžios pareigūnų jiems pritaikyti įstatymus teisėtai ir bešališkai. Jūsų valdžia užsispyrusiai atsisako grąžinti p. Šliūpui ir p. Backer su p. McClain jų paveldėtas nuosavybes vien tik dėl to, kad kai kurie valdžios pareigūnai stato valdžios biurokratų interesus aukščiau už Lietuvos piliečių teises. Be to, biurokratai, kurie su tuo yra susiję, atrodo, panaudoja savo oficialiąsias pozicijas ne dėl valstybės gėrio, bet vien dėl savo asmeniškų patogumų ir pageidavimų. Tokia padėtis negali būti priimtina krašte, ku-

ris pretenduoja į visuomenę, pagrįstą teisėtais įstatymais.

Mes raginame tuojau pripažinti p. Šliūpo ir p. Backer su p. McClain teises pagal Lietuvos įstatymus, kad jie galėtų naudotis pastatais ir žemėmis, kurios buvo jų šeimos nuosavybės.

Nuosirdžiai,

Christopher H. Smith,
JAV Kongreso narys
(Helsinkio Komisijos)
Ko-pirmininkas

Alfonse D'Amato
JAV Senatorius
Pirmininkas

A. + A.

ANTANINAI TONIENI

mirus, dukrai IRENAI ir žentui ALEKSANDRUI VAKSELIAMS, anūkei IRENAI su šeima, proanūkiams bei visiems artimiesiems reiškiamo nuosirdžių užuojautą.

Anelė ir Vacys Steponiai
Onutė Dzetaveckas

Nuo rugsėjo pradžios Lietuvoje lankosi Norvegijos karalius Harald V ir karalienė Sonja. Į Lietuvą Norvegijos monarchų šeima atplaukė karališkąja jachta. Tai pirmas atvejis, kai kitos valstybės vadovas į Lietuvą vizito atvyksta jūra. Harald V ir Sonja rugsėjo 4 d. jachta "Nor-

ge" ("Norvegija") į Klaipėdą atplaukė iš Rygos. Iš Palangos oro uosto karalius ir karalienė išskrido į Vilnių. Antrąją vizito dieną, rugsėjo 5-ąją, Harald V ir Sonja lankysis Kaune. Karališkajai šeimai bus surengta ekskursija į Liaudies buities muziejų Rumšiškėse. ELTA

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: jkeleras@aol.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Pirmadienį, rugsėjo 7 - Darbo diena (Labor Day). Darbininko įstaigos bus uždarytos.

Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos narių metinis susirinkimas įvyks sekmadienį, rugsėjo 20 d. Marijos Nekalto Prasidėjimo vienuolyno patalpose, 600 Liberty Ave., Putnam, CT. Visiems nariams pakvietai jau išsiuntinėti. Susirinkime bus pateikta praėjusių metų ataskaita, svarstomi ateities veiklos planai, renkami nauji direktoriai. Po susirinkimo įvyks naujos Direktorij tarybos posėdis.

Poetas Julius Keleras, "Darbininko" redaktorius, rugpjūčio 28 d. išskrido į Europą. Dalyvaus 65-ajame Pasaulio PEN kongrese Helsinkyje, Suomijoje, kuris vyks rugsėjo 6-11 dienomis, kaip oficialus Lietuvos PEN centro atstovas. Į New Yorką grįžta rugsėjo 14 d.

Šv. Petro ir Povilo par. salėje, 216 Ripley Pl., Elizabeth, NJ, rugsėjo 13 d., sekmadienį, tuoj po 11 val. mišių vyks didžiulis lietuvių piknikas. Bus lietuviškų valgių. Veiks gausi loterija. Įėjimas 2 dol. Visi kviečiami paremti savo parapiją.

Viešpaties Atsimainymo par. 90-ties metų sukaktis bus švenčiama rugsėjo 26 d., šeštadienį. Iškilmingos mišios bus aukojamos 5 val. popiet, o 7 val. vak. Douglaston Manor, Douglaston, NY, bus iškilmingi pietūs, kurie prasidės kokteiliumi valandėlė. Gros Joe Thomas orkestras. Įėjimas 75 dol. asmeniui. Vietas jau dabar reikia *skubiai* užsisakyti arba klebonijoje, arba skambinant Violet Oggeri tel. 894-4104.

NY Lietuvių Atletų klubo organizuojamas **Blusų turgus** vyks spalio 3-4 dienomis Kultūros Židinio didžiojoje salėje. Kad renginys būtų sėkmingas, reikalinga dar gerame stovyje daiktų: drabužių, namų apyvokos daiktų ir kt. Visą galimą jau dabar atvežti į Židinį (*pagal susitarimą*); jeigu negalite atvežti, skambinkite Jankauskams tel. (718) 849-2260.

ŽALIŲ KORTELIŲ LOTERIJA

Jau paskelbta žalių kortelių loterija 2000 metams.

Loterijoje gali dalyvauti asmenys, gyveną kraštuose, kuriems Amerika leidžia loterijoje dalyvauti. Lietuvos žmonės gali šioje loterijoje dalyvauti. Yra reikalaujama, kad prašytojas būtų baigęs gimnaziją ar jai lygią mokyklą, t. y. turi būti mokėsis bent 12 metų, arba turėti dvejų metų darbo patirtį paskutinių 5 metų bėgyje darbe, kuris reikalauja dvejų metų mokslo ar patirties. Mokslo dokumentų su prašymu nereiškia siųsti, juos reikės pristatyti, kai laimėsime kortelę.

Prašymai imigracijos įstaigai turi pasiekti nuo antradienio 1998 m. spalio 1 d. vidurdienio iki šeštadienio, spalio 31 d. vidurdienio. Prieš tai ir po to gauti prašymai bus išmesti. Prašymai turi būti siunčiami paprastu paštu, kitokių būdu atsiųsti prašymai bus išmesti. Nėra jokios formos ir jokio mokesčio nereikalaujama.

Reikia pateikti sekančius duomenis:

Šiluvos Marijos šventė bus iškilmingai švenčiama **sekmadienį, rugsėjo 13, Putnamo Nekaltai Pr. Mergelės Marijos vienuolyne**. Šventę praves vyskupas Paulius A. Baltakis, OFM. 10:30 val. - pradžia; 11:00 - val. - šv. Mišios; 12:00 - pietūs; 1:15 val. popiet - konferencija; 1:30 val. popiet - procesija ir rožinis Matulaičio slaugos namuose, minint 30 metų sukaktį. Visi lietuviai kviečiami atvykti į šią šventę - atlaidus. Apie savo atvykimą malonėkite pranešti iki rugsėjo 10 d. telefonu 860-928-7955 arba laiškeliu: Immaculate Conception Convent, 600 Liberty Highway, Putnam, CT 06260.

Apiešikimo parapijos piknikas - gegužinė įvyks rugsėjo 20 d., sekmadienį, Kultūros Židinio kieme. Bus skanių valgių, muzikos ir dainų. Pradžią apie 1 val. popiet.

Amerikos Lietuvių Katalikų kunigų seimas įvyks pirmadienį, rugsėjo 21 d., Marijos Nekalto Prasidėjimo vienuolyno patalpose, Putnam, CT.

Aušros Vartų parapijos pietūs įvyks spalio 18 d. tuojau po 11:15 val. mišių. Skanų maistą paruoš J. Beleckas. Bus atgaiva. Kaina 25 dol. asmeniui. Vietas užsisakyti iš anksto, paskambinant į kleboniją tel. (212) 255-2648.

Mugė, rengiama Richmond Hill Block Association, šiemet įvyks rugsėjo 12 d. iprastoje vietoje - Forest Park, Myrtle Ave ir Park Lane South kampe. Tame rajone gyvena daug lietuvių. Mugėje dalyvauja įvairiausių prekybininkų, bus daug žaidimų, Flea market, gros muzika, vyks šokiai ir kt. Pažymėtina, kad veiks Metro Card Store Bus, kur pensininkai galės įsigyti nupigintą Metro Card (reikia turėti Medicare kortelę). Jamaica Hospital turės savo skyrių sveikatai tikrinti. Įėjimas laisvas. Mugė prasideda 10 val. ryte. Prašome visus aktyviai dalyvauti.

(atkelta iš 7 psl.)

Šeimų stovyklos

Pirmoji šeimų stovykla Pakutuvėnuose vyko 1996 metais liepos 22 - 28 dienomis. Ją organizavo Kretingos pranciškoniškojo jaunimo tarnyba. Paklausta, kaip kilo mintis organizuoti pirmąją stovyklą, šios tarnybos vadovė Rūta Domarkaitė sakė:

- Teko daug bendrauti su jaunimu, kuris yra labai traukuotas ir turi gilią dvasinę žaizdą. Bandydavome šias problemas spręsti: pranciškonai organizuodavo stovyklas jaunimui, evangelizacijas. Mes pastebėjome, kad visos psichologinės problemos prasideda dažniausiai šeimose. Dabar auga didelė karta, kuri nepatiria darnios šeimos bei gyvo tikėjimo liudijimo jose. Dėl to šeimų gyvenimas yra suirzęs. Suvokėm, kad reikia pradėti ne nuo jaunimo, bet nuo pačios šeimos. Kitas postūmis buvo asmeninė patirtis: daug mano jaunų draugų sukūrė šeimas ir prasidėjo didžiulės dramos, nesutarimai, konfliktai. Tad kilo būtinybė padėti jiems ieškoti sprendimų, alternatyvų, dalijimosi šeimų patirtimi ir bandyti surasti tikrovę kitokia, nei ji buvo tada.

Tokių minčių vedami, kun. G. Numgaudis ir pranciškoniškosios tarnybos vadovė Rūta Domarkaitė organizavo pirmąją stovyklą šeimoms, pavadintą "Šeima - sandoros ir susitaikymo ženklas". Kun. Gediminas turėjo patirties organizuojant evangelizacijos stovyklas, tad ši buvo taršis anųjų tarsi. Daug kas prisimena evangelizacijos stovyklą Giruliuose 1992 metais ir permairnas, vykusias žmonių širdyse ano susibūrimo metu. Tad jautėsi būtinybė testuoti evangelizacijos darbą, sujungiant su šeimos problemų sprendimu ir teisingu vertybių kūrimu.

dančiojo pasirašyta;

8. Vokai turi būti biznio ar laiško dydžio, būtent: ilgis - 6 - 10 colių arba 15 - 25 cm. Plotis - 3 1/2 - 4 1/2 colio arba 9 - 11 cm.

9. Kairėje voko pusėje turite parašyti savo kraštą (Lithuanian), pavardę, vardą (pavardę pabraukti) ir adresą (tą patį, kurį rašėte prašyme).

Europos kraštų gyventojai laišką turi būti adresuoti sekančiai:

**DV - 2000 Program
National Visa Center
Portsmouth, NH 00212**

Neužmirškite užklijuoti 32 centų pašto ženklą.

Asmuo gali siųsti tik vieną prašymą.

Laimėjusiems bus pranešta 1999 metų balandžio - liepos mėnesiais. Dokumentus reikės pradėti tvarkyti 1999 m. spalio mėn. 1 d. Nelaimėjusiems pranešta nebus.

Nors jokių specialių formų nėra, bet Socialinių reikalų raštinėje, "Seklyčioje", galite gauti mūsų padarytas formas užpildymui. Dėl jų ir dėl kitos informacijos galite kreiptis:

Lithuanian Human Services Council,
2711 West 71st St.
Chicago, IL 60629
Tel. 773-476-2655.

Birutė Jasaitienė

Šiandien DARBININKA

užsisakę,

kitą savaitę

turėsite jį namuose!

Tel: 827-1351

PAKUTUVĖNUOSE: pagalba gyvajai Bažnyčiai - šeimai

Stovyklų organizatoriai: kun. Gediminas Numgaudis, OFM, ir Rūta Domarkaitė. Jolantos Klietkutės nuotr.

Į pakvietimą kartu stovyklauti ir ieškoti tikro šeimos santykių supratimo Šventojo Rašto ir Bažnyčios mokymo šviesoje atsiliepė 59 šeimos (168 asmenys). Mokymą atsivertimo ir gyvenimo tikėjimu tematika vedė kun. Gediminas bei Šventojo Jono bendruomenės brolis Etienne. Tokio didžiulio susidomėjimo nesitikėjo organizatoriai. Matydami tikrą dvasios atgaivos, bendravimo ir žinių poreikį, 1997 m. vasarą šeimas sukvietė į antrąją stovyklą, kuri veikė dešimt dienų ir joje dalyvavo 280 žmonių (su vaikais). Abi stovyklas rėmė Kultūros ministerija. Antrosios stovyklos apimtis išsiplėtė, konferencijas vedė kunigai Gediminas Numgaudis, Astijus Kungys ir Vidas Karvelis, taip pat Arūnas Peškaitis ir kiti.

Šeimų stovykla 1998

Šiemetinė šeimų stovykla, pavadinta "Santuoka Kristaus sandoros šviesoje" vyko liepos 17 - 26 dienomis ir sukvietė didžiulį būrį šeimų, kurios nori gyventi palaimingą gyvenimą su Dievu.

Čia susibūrė 450 - 500 žmonių. Vieni pabūdavo trumpiau, kiti - visais 10 dienų.

Pakutuvėnuose ir šioje stovykloje naujai persipynusios ankstesnės dvasios judėjimo gijos: čia yra Viliaus Orvido sodybos dvasingumo, Taizės dvasios, ateitininkų žiemos akademijų elementų, charizmatinio sąjūdžio krypties ir kitų senų bei naujų judėjimų dvasingumo apraiškų.

Šeimos gyvena palapinėse minimaliausių patogumų sąlygomis. Rytė žmonės iš miego kelia giesmininkų grupę, einanti per stovyklavietę, po to - rytinė maldą, į kurią kviečia būgnai (praėjusiose maldai ragindavo varpai, bet varpas skilo...). Kiekvieną dieną švenčiama Eucharistija.

Kiekviena diena pripildyta Jėzaus Kristaus mokymo gerąja

naujiena - Dievo geroji naujiena iš Šventojo Rašto ir Bažnyčios požiūrio - apie sandorą ir šeimą. Konferencijas vedė kun. Gediminas Numgaudis, kuris buvo ir stovyklos dvasios vadovas, vienuolė Marie Pice iš Prancūzijos, kun. Renaldas Reivytytis, brolis pranciškonas Nerijus Čepulis, teologiją studijuojantis Jeruzalėje, ir sutuoktiniai iš JAV Pat ir Carmiene Ferrangano. Mokymai buvo rašomi į garso juosteles, ir išvykstantys galėjo jų įsigyti.

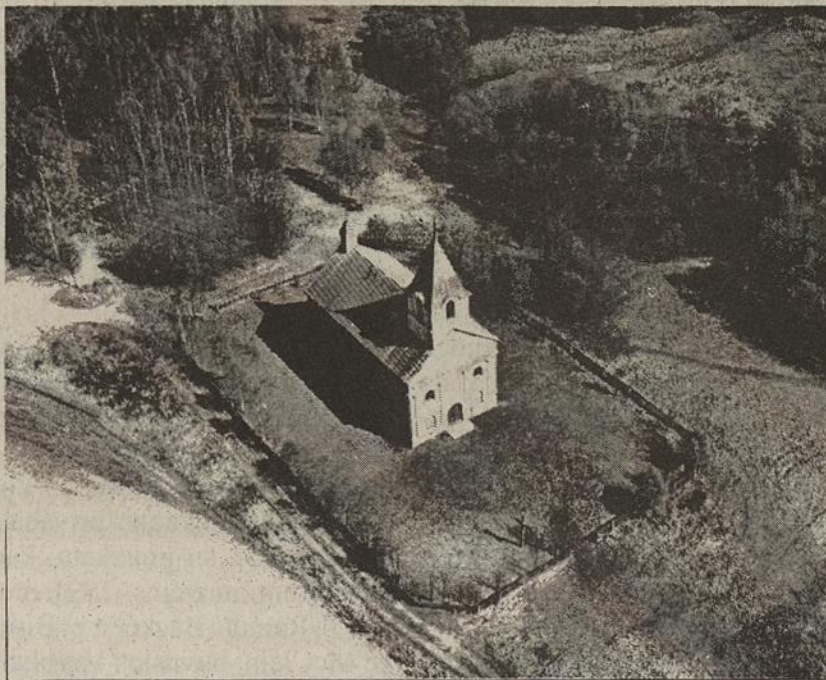
Po konferencijų stovyklautojai rinkdavosi į atskiras mažas grupes tolimesnėms diskusijoms, susibūrimams. Stovyklaujančios šeimos jaunos, auginančios mažus vaikus; kai jos grįžta į namus, sunku lankyti bažnyčia, nes vaikai per maži. O čia jie bažnyčioje pilnai dalyvavo, ir savo ropojimais, net šūkavimais sujungė visus bendram Dievo garbinimui.

Stovyklose vyksta sutuoktuvės, krikštynos, vakarai, vaidinimai, prie laužo dainuojama, šokama.

Dalyvavo apie 30 stovyklą aptarnaujančio jaunimo, kuris pasiaukojančiai dirbo, kad jaunos šeimos galėtų pabuvoti gražios gamtos aplinkoje ir dvasiniai sustiprėti. Dalyviai pamatė ir pažino kitokių maldos formų ir dvasingumo išraiškų, gavo vertingų žinių. Visi dalyviai buvo dėkingi stovyklos organizatoriams bei lietuviams katalikams, kurie rėmė šią stovyklą.

Šeimų stovyklos - tai naujoji sielovada, tai konkretus ir vaisingas darbas. Milijonai išleidžiami Lietuvoje bažnyčių statybai. O kiek tenka gyvosios Bažnyčios - šeimos, žmogaus statymui, formavimui, žinių perteikimui, spaudos leidybai? Taip norėtusi, kad visi suprastų, kur verta investuoti, kur ne.

Sutruumpintas Juozo Dapšausko straipsnis, skelbtas š. m. rugpjūčio 21 d. "XXI amžiuje"

Pakutuvėnų Šv. Antano Paduviečio bažnyčia

SKELBIMAI

Tik 46 centai už minutę skambinant į Lietuvą; 9,9 cento - JAV; negi atsispirsite tokiam RSL/CYBERLINK pasiūlymui? Lietuvius aptarnauja nuo 1986 m. Nemokėsite nei mėnesinių, nei registracijos mokesčių. Jokio papildomo kodo. Teiraukitės lietuviškai nuo 5 iki 9 val. vak. tel. 708-386-0556. (sk.)

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Tel: (516) 377-1401. (sk.)

Moteris iš Lietuvos ieško darbo. Gali prižiūrėti ligonius, globoti senyvo amžiaus žmones ir vaikus. Skambinti tel. (718) 846-3829. (sk.)

Palm Coast Floridoje laukia Jūs! Teikiama įdomi informacija visiems, bet ypatingai naujai atvykusiems. Skambinkite tel. 718 234-9509. Kvieskite Rimą. (sk.)

Vilniuje parduodami naujai pastatyti liuksusiniai namai. *Žiūr. skelbimą 6-tame puslapyje.*

Reikalinga moteris prižiūrėti 2 vaikus. Ieškau sąžiningos, tvarkingos, nerūkančios moters nuo 30 iki 50 metų amžiaus, kuri myli vaikus. Gyventi šeimoje netoli Albany, NY. Skambinti tel. 1-518-372-6529 arba 1-518-285-7009. (sk.)

"LIETUVOS AIDAS" - Vilniuje leidžiamas patriotinės minties ir plačios informacijos dienraštis, siuntinėjamas oro paštu kas savaitę po 5 numerius voke, skaitytąjį pasiekia per 3 dienas. Lietuvos paštui nuo 1998.06.01 jo siuntimo kaina pakėlus 43%, arba 40 dol. per metus, dabar "Lietuvos aidas" prenumerata JAV kainuoja: metams - 170 dol.; pusei metų - 90 dol.; ketvirčiui metų - 46 dol.; Čekiai rašomi "Lietuvos aidas" vardu ir su adresu siunčiami "Lietuvos aidas" igaliojiniui JAV Broniui Juodeliui - 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514-2914, USA. Tel. 630 986-1613.

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta DARBININKO Nr. 29, aukojo:

Vida Jurienė, Ridgewood, NY - 10 dol.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

**Franciscan Fathers
361 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207.**

Pažymėkite, kad tai jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

"VILTIES" siuntinių agentūros atstovas siuntinius vėl priims Brooklyne, Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose **rugsėjo 26 d.**, šeštadienį, nuo 12 iki 3 val. popiet. Žiūr. skelbimą 6-tame puslapyje.

Brooklyne mūsų atstovas yra Algis Jankauskas, tel. (718) 849-2260. Jis pagal susitarimą paims siuntinius iš namų.

Atlantic Express corp., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, siuntinius vėl priims **rugsėjo 5 d.**, šeštadienį, nuo 12 val. iki 1 val. popiet Kultūros Židinio kieme. Dėl informacijų skambinkite tel. (914) 258-5133.

Siuntiniai į Lietuvą laivu arba oru. Pinigai pervedami doleriais per 2 - 5 dienas.

**TRANSPAK,
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629
tel. (773) 838-1050.**